

Södertörns högskola | Institutionen för kultur och kommunikation
Kandidatuppsats 15 hp | Medie- och kommunikationsvetenskap
Medievetarprogrammet | Höstterminen 2012

Moderskapets gränsvakt?

– En semiotisk analys av förhandlingar om det goda moderskapet i reality-tv-serien *Ensam mamma söker*

Av: Stina Wernstedt
Handledare: Matilda Tudor

ABSTRACT

Författare: Stina Wernstedt

Titel: Moderskapets gränsvakt? – En semiotisk analys av förhandlingar om det goda moderskapet i reality-tv-serien *Ensam mamma söker*

Nivå: Kandidatuppsats 15 hp i medie- och kommunikationsvetenskap

Lärosäte: Södertörns högskola

Språk: Svenska

Antal sidor: 43

Author: Stina Wernstedt

Title: The border patrol of motherhood? A semiotic analysis of negotiations of the good motherhood in the Swedish reality TV series *Singel moms*

Level: BA Thesis in Media and Communication Studies

Location: Södertörn University

Language: Swedish

Number of pages: 43

Uppsatsen behandlar moderskapsrepresentationer i det svenska reality-tv-programmet *Ensam mamma söker*. Syftet är att belysa hur diskurser om moderskap förhandlas genom dessa representationer. Med en representationsanalys och semiotisk analys har jag tittat på mitt material utifrån två tematiseringar med respektive underkategorier: 1) Tvåsamhet: *(hetero)sexualitet, monogami, kön och genus*; 2) Funktion: *social status, familjens och moderskapets funktion*. Materialet har studerats utifrån queerteori i bemärkelsen att jag har tittat på normer kring sexualitet, kön och genus, men även feministisk medieforskning avseende kvinnors medie-representation och teori kring reality-tv som genre med genrespecifika egenskaper, har använts. Jag har kommit fram till att moderskap i en svensk mediekontext idag, representeras i nära relation till kön och sexualitet. En viktig del i representationer av *den goda modern* är prioriteringen av barnen och deras intressen. Kärnfamiljen (mamma, pappa, barn) är en annan central kod som ingår i en livsstil som är eftersträvansvärd och kan anses ge en högre social status än livet som ensamstående mamma.

Nyckelord: moderskap, moderskapsrepresentation, *Ensam mamma söker*, reality-tv, tvåsamhet, funktion, heteronormativitet, queerteori

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

ABSTRACT	2
1. INTRODUKTIONSKAPITEL	4
1.1. Bakgrund.....	4
1.2. Syfte och frågeställningar	6
1.3. Disposition.....	6
2. TIDIGARE FORSKNING	8
2.1. Moderskap som konstruktion	8
2.2. Positionering och definition	10
3. METOD OCH MATERIAL.....	12
3.1. Material och avgränsningar	12
3.2. Val av metoder	13
3.2.1. <i>Semiotisk medieanalys</i>	14
3.2.2. <i>Representationsanalys</i>	15
3.3. Genomförande	16
3.4. Kritisk reflektion över metodvalen	17
4. TEORETISKA PERSPEKTIV	18
4.1. Reality-tv, narrativ och det ärliga samtalet.....	18
4.2. Queer- och genusperspektiv inom medieforskning.....	19
4.3. Intersektionalitet	21
4.4. Sammanfattning och teoretisk positionering.....	22
5. ANALYS	23
5.1. <i>Ensam mamma söker</i> , säsong 6.....	23
5.2. Tvåsamhet – ”det är skönt att det bara är han och jag”	26
5.2.1. <i>Koder, tecken, kodsysteem och myter</i>	27
5.3. Funktion – ”det måste ju funka med barnen”	30
5.3.1. <i>Koder, tecken, intertextualitet och myter</i>	31
6. SAMMANFATTANDE DISKUSSION.....	34
6.1. Slutsatser.....	34
6.2. Rekommendationer	38
7. KÄLLFÖRTECKNING	39
7.1. Tryckta källor	39
7.2. Otryckta källor	40
8. BILAGOR	41

1. INTRODUKTIONSKAPITEL

1.1. Bakgrund

Jag slår på tv:n en onsdagskväll och den svängiga signaturljudet till ännu en relationsdokusåpa fyller mitt vardagsrum. Jag zappar inte vidare utan fångas av hur de ”härliga singelmammorna” i programmet får uppleva ”en sommar full av kärlek och romantik”. De dejt, leker, skjuter lerduvor och klättrar i berg, har romantiska picknickar och åker på spa. Tre ensamstående mammor och deras respektive gäng av potentiella, framtida partners. Det är lätt och kul men jag börjar få en olustig känsla i magen. Varför är det så viktigt att de hittar ”den rätte”? Och det här med ”ensam”, vad betyder det egentligen?

Ganska snart står det klart för mig att den dåliga magkänslan hänger ihop med något som aldrig sägs rakt ut, utan som bara finns där som något självklart. Det handlar om normer och värderingar och tankar om vad en mamma är och bör vara. Och en mamma bör ju inte vara ensam, det sägs ju redan i titeln: *Ensam mamma söker*. När jag tittat vidare på några avsnitt av tv-serien är jag både upprörd och konfunderad. Det talas om att ”vinna hennes hjärta” och ”vara sist kvar”, som om jakten på kärlek är en tävling. Det finns också mer eller mindre uttalade förväntningar på att männen ska agera goda fäder åt mammornas barn. Förutom detta finns det flera andra intressanta dimensioner och teman i programmet, men talet om familj, tvåsamhet och barn i förhållande till moderskap är det som jag finner mest intressant och det är också där jag tar avstamp i denna uppsats. Jag avser säga något om hur representationerna i tv-serien *Ensam mamma söker* (TV3 2012c) förhandlar med övergripande diskurser om *den goda modern*.

Moderskap är omgärdade av normer, förväntningar, krav och teorier, och mammor har genom historiens gång behövt förhålla sig till skiftande – och ofta motstridiga – moderskapsdiskurser. Den övergripande uppdelningen mellan *den goda modern* och *den dåliga modern* premierar effektivt vissa moderskap framför andra och de ensamstående, lesbiska, tonåriga, äldre och icke-vita mammorna ryms exempelvis inte inom ramen för idéerna om *den goda modern* (Johnston & Swanson 2003: 22). Ett av de områden där samhällsdiskurser om moderskap är extra synliga är inom populärkulturen där paradigmet kring modern som ”ängel” eller ”häxa” är framträdande (Kaplan 1992). E. Ann Kaplan (1992) härleder denna väletablerade uppdelning av moderskap i ont och gott till 1800- och 1900-talets studier av bildkonstens betydelse inom konstvetenskapen, men idag är det framförallt genom film, litteratur, tidningar, reklam och magasin som moderskap representeras och förhandlas. Populärkulturen utgör således en intressant utgångspunkt för att studera diskurser om *den goda modern*. I reality-tv-

genren har moderskap aldrig varit mer synligt än idag, och några exempel på moderskapsrepresentationer i den medierade offentligheten i USA är *Raising Sextuplets, 16 and Pregnant* och *Jon and Kate Plus 8* (Mendes & Silva 2012: 133). På motsvarande sätt visas moderskap upp även i svensk tv, med program som *Familjen annorlunda* (TV4 2012), *Ung och bortskämd* (SVT 2012), *Nannyjouren* (TT Spektra 2005) och *Ensam mamma söker* (TV3 2012b).

Jag eftersöker i den här uppsatsen en problematisering av diskurser om moderskap. Att mytbilder om *den goda modern* (Kaplan 1992: 45-46) finns över huvud taget tycker jag är problematiskt eftersom det skulle kunna påverka enskilda moderssubjekt. Jag menar alltså att diskurser om moderskap *reproduceras* (eller utmanas!) genom populärkulturella representationer, vilka kan sätta upp begränsande strukturer för enskilda mammor. Feministisk kritik har riktats mot att bilden av moderskap just begränsar – eller till och med förslavar – kvinnor till att exempelvis ta hand om hem och barn (Gemzöe 2002: 101-102), vilket alltså kan kopplas till idén om diskursen som begränsande struktur. Kvinnors självständighet villkoras därmed av moderskapets krav, vilka bestäms inom moderskapsdiskursen.

I oktober 2011 hölls en konferens i Winchester i Storbritannien på ämnet “Media and Mothers’ Matters” där det konstaterades att det finns en brist på forskning om medier och frågor om moderskap och representation (Esan 2012: 161), vilket är anmärkningsvärt då det finns så mycket skrivet om både moderskap och medier. Detta understryker relevansen av mitt uppsatsämne: moderskap och medierepresentation utifrån ett queerperspektiv. Det queerteoretiska perspektivet kan motiveras av det som Madeleine Kleberg (docent i medie- och kommunikationsvetenskap) har poängterat här i Sverige, nämligen att:

[q]ueerforskningen har inte vunnit något inträde i den svenska medieforskningen. Mot bakgrund av den kritik som alltsedan 1970-talet riktats mot de förskönande och romantiserade föreställningar som omgärdat kärnfamiljen i medieutbudet och därmed sammanhängande heteronormativitet skulle man tycka att queerteoretiska utgångspunkter vore ett viktigt perspektiv i medie- och kommunikationsvetenskap

(Kleberg 2006: 42)

Jag vill därför med denna uppsats bidra till teoribildningen i feministisk och queerteoretisk medieforskning genom att titta på moderskapsrepresentation och mytbildning i medier. Jag tycker att detta är intressant eftersom det rör normer kring vad det innebär att vara en bra mamma och hur man som kvinna förväntas hantera sitt moderskap utifrån dessa givna normer.

1.2. Syfte och frågeställningar

Syftet med uppsatsen är att belysa hur diskurser om moderskap förhandlas genom representationer i svensk reality-tv, med utgångspunkt i tv-programmet *Ensam mamma söker*.

Jag har strukturerat mina frågeställningar utifrån två teman. Det första har jag valt att kalla ”Tvåsamhet” och rymmer föreställningar om (hetero)sexualitet, monogami, kön och genus. Tvåsamhetstemat syftar till att belysa hur dessa kategorier samverkar för att konstruera representationer och mytbilder om moderskap. Det andra frågeställningstemat kallar jag ”Funktion” och det handlar om social status, samhällsduglighet¹ och familjens funktion i samhället. Temat berör moderskaps funktion *inom* familjen och familjens funktion *för* moderskap, men jag kommer också att titta på ”killarnas” funktion i relation till mamman, barnen och familjemyten. Dessa teman syftar alltså till att belysa olika centrala aspekter av representationen av föräldraskap och familjebildning i allmänhet, och moderskap och *den goda modern* i synnerhet. De frågeställningar jag kommer använda mig av är:

- Hur samverkar konstruktionen av *den goda modern* med idéer om heterosexualitet, kön och tvåsamhet?
- Hur kan representationerna av familj, föräldraskap och moderskap förstås i förhållande till social status och samhällsduglighet i tv-serien *Ensam mamma söker*?

1.3. Disposition

Uppsatsen är strukturerad i sex huvudkapitel med respektive underrubriker. Efter introduktionskapitlet, där bakgrund, syfte och frågeställningar presenteras, följer kapitel 2 som behandlar tidigare forskning. Där diskuteras forskning som har med moderskap att göra samt definitionen av moderskap och min teoretiska positionering. Detta följs av kapitel 3 som har rubriken ”Metod och material”. Där framgår vad mitt material består av, vilka metoder jag har använt mig av samt hur genomförandet av arbetet har gått till². Efter det följer en redogörelse för mina teoretiska utgångspunkter, vilka sammanfattas i slutet av kapitlet. Sedan kommer analyskapitlet som är strukturerat i tre underrubriker som rör dels en övergripande nivå av materialet och dels mina två teman *tvåsamhet* och *funktion*. Analysen delas också upp i ytter-

¹ Med samhällsduglighet syftar jag på funktion i samhället enligt en värderande förståelse, där jag alltså betraktar en samhällsduglig person som väl fungerande enligt rådande normer.

² Gränsen mellan teori och metod kan te sig något suddig vilket helt enkelt beror på att jag använder mig av teoretiska metoder. Jag drar ändå denna skiljelinje för att visa på hur jag använder mig av representationsbegreppet och semiotikens begrepp metodologiskt, det vill säga för att genomföra min analys.

ligare rubriknivåer som är metodanknutna. Det sista huvudkapitlet är en sammanfattande diskussion där jag drar slutsatser av min analys och ger rekommendationer för vidare forskning.

2. TIDIGARE FORSKNING

Det har som sagt skrivits mycket om moderskap inom olika kontexter, även om det råder brist på detta inom medieforskning (Esan 2012: 161). I det här kapitlet kommer jag dock att presentera olika perspektiv på *myter* om moderskap. Genom att titta på vad som skrivits om moderskap i förhållande till mytbilder vill jag visa vart jag själv placerar mig teoretiskt och tematiskt. Jag kommer att börja med en kort redogörelse för aktuell forskning för att sedan positionera mig genom att diskutera definitioner av moderskap.

2.1. Moderskap som konstruktion

Historiskt har modern blivit konstruerad som någon som vill behaga. I 1800- och 1900-talets ikonografi, myter, bilder och representationer utvecklades bilden av modern som ”ängel” och dess motsats: modern som ”häxa” (Kaplan 1992: 9). Dessa mytbilder har sin motsvarighet i Freuds psykoanalytiska uppdelning av den goda och den onda modern. Det här är en uppdelning som från början var tänk återspegla (pojkbarns perspektiv på sin mamma men Kaplan menar att denna dikotoma princip även används inom amerikansk film. Kaplan skriver:

[t]he powerful ideology of the masochistic, angelic, all-sacrificing mother, produced through psychoanalytic theories as representing the healthy ”feminine” woman, has functioned (and is *still* functioning, although in ways strikingly altered via new technologies) to construct women in ways that serve forces that have nothing per se to do with women

(Kaplan 1992: 45, kursiv i original)

Kaplan intresserar sig för hur ”the ’Master’ Motherhood Discourse” fungerar för att konstruera den vita, medelklassmodern som subjekt, men också hur denna diskurs kan förstås som patriarkal³ (Kaplan 1992: 8-9). ”Master” i detta fall handlar om rätten att definiera, vilket Kaplan alltså menar vilar på ett patriarkalt, eller manligt tolknings- och definitionsföreträde. I denna uppsats diskuterar jag denna ”Master Motherhood Discourse” utifrån begreppet *den goda modern*.

Kaplan (1992: 10) skriver att närvaron av myter om moderskap är konstant på en undermedveten nivå. De undermedvetna moderskapsmyterna finns alltså hos oss oavsett vilken medvetenhet och vilket motstånd det finns mot specifika moderskapspraktiker. Den här nivån av moderskap rör den diskursiva fond, eller de förväntningar som omgärdar moderskap, vilken ständigt påverkar oss utan vår vetskap. Det handlar i det här sammanhanget inte om den individuella, personliga upplevelsen utan om en abstrakt teoretisk nivå, för att förklara

³ Med ”patriarkal” syftar jag på en världsordning som ”bygger på mäns dominans över kvinnor” (Gemzöe 2002: 46) där män alltså ofta gynnas av patriarkatet på kvinnors bekostnad.

och förstå hur moderskapsdiskurser påverkar oss. Kaplan (1992: 6) diskuterar och analyserar tre typer av diskursiva moderskap: det historiska, det psykoanalytiska och det fiktiva. Det vill säga modern i sin socialt konstruerade, institutionella roll, modern i det undermedvetna och en kombination av de båda som alltså representeras i fiktionens värld. Det som är relevant i detta sammanhang är framförallt det fiktiva då det finns en aspekt av reality-tv-genren som är fiktiv i bemärkelsen att situationer är konstruerade för tv enligt ett bestämt narrativ (Bignell 2002: 131).

Genomgående i Kaplans bok *Motherhood and representation: the mother in popular culture and melodrama* (1992) finner jag ett problematiskt förhållningssätt till kön. Till skillnad från Kaplan ställer jag mig kritisk till en uppfattning om kön som stabila kategorier där Kaplans sätt att diskutera moderskapsrepresentation tycks vila på en radikalfeministisk analys (se exempelvis Gemzöe 2002: 45-55) av kön och genus. Detta skiljer sig således från mitt sätt att förhålla mig till kön som konstruerade kategorier. Jag använder mig därför endast av utvalda delar av Kaplans teori som fångar de aspekter av moderskapet som kvinno-specifikt, som jag är intresserad av⁴.

Barbara Barnett (2012), som har skrivit om journalistiska skildringar av våld som begås av mödrar, diskuterar mytbilder av moderskap och talar om en essentialistisk syn på moderskap där egenskaper som att vårda och älska sitt barn framstår som av naturen givna (Barnett 2012: 4). Barnett skriver att medier upprätthåller myter om den naturliga lätthet som moderlig omvårdnad sägs var präglad av, men att myterna skiljer sig mycket från mödrars vardagliga upplevelser och erfarenheter (Barnett 2012: 4). De orealistiska förväntningarna på moderlig perfektion krockar helt enkelt med verkligheten. Detsamma kan sägas om representationen av mödrar och moderskap i damtidningar. Deirdre D. Johnston och Debra H. Swansons (2003) analys visar att dagens damtidningar följer, vad de kallar för traditionella moderskapsideal, vilket är märkbart exempelvis i den övervägande representationen av mödrar i hemmiljö. De fokuserar på negativa och positiva aspekter av moderskapsmyter och konstaterar att de mammor som representeras i damtidningarna porträtteras som begränsade till hemmet med väldigt lite utrymme att vara delaktiga i offentligheten (Johnston & Swanson 2003: 31). En slutsats som de drar är att detta kan påverka mammors möjligheter att driva och delta i samhällsliga förändringar eftersom en överordnad traditionell, moderskapsideologi upprätthålls (Johnston & Swanson 2003: 31).

⁴ Trots att Kaplan (1992: 45) talar om konstruktioner så är det *konstruktioner av representationer*, utgångspunkten i resonemangen ligger i själva verket långt ifrån min egen, vilket inte är konstigt med tanke på att *Motherhood and representation: the mother in popular culture and melodrama* utkom för tjugo år sedan.

Den goda modern är alltså en idealbild av modern som självuppfodrande, med barn och man i ständig åtanke (Gemzöe 2002: 101). Familj och moderskap benämns ofta tillsammans vilket har att göra med den västerländska synen på moderskap, reproduktion, kärnfamilj och samhällsbygge, som intimt förknippade med varandra. Här kommer också heteronormativa antaganden in i bilden då den heterosexuella kärleken antas ligga till grund för reproduktionen och kärnfamiljen. Kvinnan har på så vis, i sin reproduktiva förmåga, ett ansvar gentemot samhället att skaffa många barn. Det är åtminstone en av tolkningarna som kan följa på den uppmaning som dåvarande statsministern Göran Perssons hade till Sveriges kvinnor 2001: Föd fler barn (Gemzöe 2002: 100). En vilja, eller ett ansvar att föda barn kan alltså förstås som en del av de förväntningar som ställs på kvinnor, och kan således ses som en aspekt av myterna kring moderskap. Men detta kan också ses som en konsekvens av en patriarkal maktordning som gynnas av att kvinnor vill ha barn, då barn håller kvinnan kvar i hemmet.

2.2. Positionering och definition

Jag kommer genomgående i denna uppsats att prata om moderskap i en västerländsk och framförallt svensk kontext. Då mycket av min litteratur kommer från USA och Storbritannien kommer även dessa länders moderskapsdiskurser vara närvarande i texten. De representationer som under en tidsperiod lyfts fram som signifikanta för de dominerande moderskapsdiskurserna, beror på vilken forskning som bedrivs, det vill säga vilka frågor som ställs och vad som lyfts fram som relevant. Moderskapsrepresentationer och -diskurser är på så vis alltid motsägelsefulla, flerfaldiga och mångsidiga (Kaplan 1992: 19), och en stor variation existerar samtidigt sida vid sida av varandra, vilket gör att jag genomgående kommer att tala om moderskap i plural. När jag vill precisera en viss typ av moderskapsrepresentation eller -diskurs kommer detta att framgå tydligt.

Det som jag finner intressant med moderskapet som vetenskapligt begrepp är att det är just könat. Jag vill positionera mig enligt en uppfattning av moderskap som kvinnospecifikt för att på så sätt poängtera de könsspecifika förväntningar som finns på det könade föräldraskapet. Vanliga uppfattningar om vad moderskap är, går att finna i *Nationalencyklopedin* och jag vill belysa att min grundsyn skiljer sig lite från denna. *Nationalencyklopedin* definierar moderskap som ”en kvinnas egenskap att vara mor samt att föda och vårda barn” (Nationalencyklopedin 2012). Problemen som jag ser med denna definition är att den är väldigt snäv då den inkluderar biologiska moderskap och exkluderar alla andra typer av moderskap. Det saknas alltså en inkludering av mödrar som adopterar samt biologiska mödrar som *inte* vårdar sina barn. Det finns också en problematik kring kravet på kvinnoidentifikation, vilket jag finner

väldigt intressant, men som ligger utanför mitt ämnesområde här, då jag vill belysa det könade moderskapet enligt normen⁵. Jag vill dock betona min syn på det könade moderskapet som *konstruktion* och att det alltså är denna konstruktion som jag anser bidrar till skapandet av de förväntningar som kan finnas på den könsspecifika föreställningen om föräldraskap som vi kallar för moderskap.

⁵ Jag vill alltså rikta blicken mot normen, där moderskap anses som en könsspecifik föreställning av föräldraskapet men är angelägen om att poängtera min queerteoretiska inställning till genus och kön som mer flytande kategorier (se exempelvis Ambjörnsson 2006: 109-111). Jag menar att talet om enbart två dikotoma kön är begränsande eftersom det anses styras av fysiska faktorer som kropp och kromosomuppsättning. Att då tala om en typ av föräldraskap (moderskapet) som specifikt kopplat till enbart *ett* kön, när det finns en stor variation av kön, genus och könsuttryck, tror jag bidrar till fixeringen vid den binära könsuppdelningen och är således relevant att belysa.

3. METOD OCH MATERIAL

Det här kapitlet presenterar mitt material och de avgränsningar jag gjort avseende val av säsong, avsnitt och scener som kommer att användas i analysen. Sedan följer en metod-diskussion samt en redogörelse för genomförandet av analysarbetet. Avslutningsvis diskuterar jag mitt metodval i en kritisk reflektion.

3.1. Material och avgränsningar

Jag har använt mig av den 6:e, och senaste, säsongen av tv-programmet *Ensam mamma söker* (TV3 2012c) som sändes hösten 2012. Utöver själva tv-serien har jag använt mig av produktionsbolaget Friday TV:s (2012) egen presentation av programformatet. Detta är ett informationsmaterial på två sidor (och finns bifogat som bilaga 1) som består av text och bilder. Anledningen till att jag valt att analysera moderskapsrepresentation utifrån denna relationsdokusåpa är för att *Ensam mamma söker* är ett populärt tv-program som är väl etablerat i den svenska tv-tablån. Mellan 2007 och 2010 var *Ensam mamma söker* ett av TV3:s mest sedda program (MMS 2007-2010) och eftersom det nu är inne på sin 6:e säsong får det anses vara ett program som går hem hos många tittare.

Det går att argumentera för att dominerande myter, idéer eller ideologier framträder tydligast i kommersiella texter (i den breda betydelsen *medietexter*, det vill säga tv-program i det här fallet) som adresserar stora publikker (Kaplan 1992: 10-11), vilket således kan anses vara fallet med *Ensam mamma söker*. Anledningen till detta är att en övervägande del av den ”stora publiken” måste gå med på det som uttrycks i medietexten, vilket alltså bör överensstämma med dominerande föreställningar.

Ensam mamma söker är ett svenskt programformat som är framtaget av produktionsbolaget Friday TV för TV3 och har sänts i bland annat Finland, USA, Nederländerna, Tjeckien och Danmark (Friday TV 2012). Den svenska 6:e säsongen sändes hösten 2012 på TV3 och består av 12 avsnitt. På TV3:s hemsida presenteras programmet såhär:

Tre ensamstående mammor tog i våras chansen att söka kärleken i TV3. Gensvaret var överväldigande: beundrabreven forsade in till dem och nu är det upp till bevis för de brevskrivare som valts ut. Kommer årets ensamma mammor att hitta den stora kärleken?

(TV3 2012b)

Anledningen till att jag valt att avgränsa mitt material till säsong 6 är att jag själv har följt denna säsong av serien och därmed har störst kännedom om den, jämfört med tidigare säsonger. Vidare tror jag att jag har fått fram ett bättre underlag för analys genom att följa

samma personer i en sammanhängande säsong, än jämfört med om jag hade gjort nedslag i program från olika säsonger.⁶ Jag tror också att analysarbetet har underlättats av att jag har ”lärt känna” ett begränsat antal personer då jag har kunnat göra en mer precis tolkning av deras representationer. Urvalet av scener för den semiotiska analysen har gjorts med hänsyn till ovan nämnda tematiseringar (Tvåsamhet: *(hetero)sexualitet, monogami, kön och genus*; Funktion: *social status, familjens och moderskapets funktion*), det vill säga att jag har valt ut scener som säger något om dessa teman. Då detta är en kvalitativ studie har jag gått på djupet i analysen av ett mindre antal scener eftersom materialet i sin helhet, hela 6:e säsongen, är alltför omfattande.

3.2. Val av metoder

Min ansats är förståande snarare än förklarande eftersom jag har som ambition att *förstå* hur moderskap förhandlas och konstrueras. ”Naturen förklarar vi, själslivet förstår vi” (Dilthey citerad i Kjørup 2009: 137) är en klassisk uppdelning av förklaring och förståelse, och återspeglar också min orientering. Att använda ordet ”undersöka” kan exempelvis vara missvisande då det ger en bild av att strukturen finns där och går att mäta med ett ”vetenskapligt måttband”. Min uppfattning är att det är ett tolkande analysarbete som krävs i det här fallet, och jag vill undvika att likna mitt arbete med en naturvetenskaplig ”undersökning” av fasta objekt.

Denna uppsats har vidare en ideografisk ansats, det vill säga att jag vill analysera ”*det särskilda*” (Kjørup 2009: 228, kursiv i original) snarare än det allmänna. Min epistemologiska utgångspunkt, att kunskap om världen kan nås genom att studera det bakomliggande som vid en första anblick inte är synligt, har gjort att jag har valt att använda mig av diskursbegreppet. Jag utgår ifrån att alla texter ”har dolda betydelser” (Kjørup 2009: 234) och att det därmed är intressant att titta närmare på texten för att få fram en tolkning eller förståelse av ett fenomen. Jag är intresserad av att studera det som finns mellan det vi ser och uppfattar, det som kanske inte syns men som absolut existerar och påverkar oss. Det som är svårt att fånga och inte går att ta på. För att komma åt dessa flytande strukturer, meningsfulla subjekt, objekt och praktiker finns en rad olika metoder att ta till sin hjälp. För att närma mig mitt material har jag såle-

⁶ Min uppfattning är förvisso att idéer om moderskap består av tröga värden som inte förändras så fort, liksom historiska förändringar inte sker över en natt utan bara kan ses i ett längre perspektiv. Förändringen av kulturella och ideologiska diskurser, som moderskap, kan på så sätt förstås som just tröga (Kaplan 1992: 17). Skillnaden mellan att göra nedslag i olika säsonger jämfört med att bara titta på en säsong tror jag därför skulle spela mindre stor roll för resultatet. Värt att nämna är dock att det i en säsong av programserien medverkade en singelpappa, vilket kan anses normbrytande för programformatets genus- och könsrepresentationer, även om han som man och pappa inte utgjorde en särskilt normbrytande representation.

des gjort en rad metodologiska överläggningar och kommit fram till att en semiotisk analys (utifrån Bignell 2002) tillsammans med representationsanalys (utifrån Hall 1997) är lämpligt för att belysa de aspekter av moderskap som jag är intresserad av. Jag har strukturerat min analys i tre avsnitt där jag belyser moderskapets *representationer*. För att bena ut dessa representationer har jag tittat på *tecken, koder, kodsysteem* och *myter* utifrån semiotisk medieanalys. En semiotisk metod kan hjälpa mig att se hur tecken och språk *formar* och *kommunicerar* vår verklighet på en och samma gång (Bignell 2002: 6). Jag har således förhållit mig till semiotikens begrepp som verktyg och hjälpmedel för att tolka och förstå representationer av moderskap.

Ytterligare en anledning till att jag har valt att använda mig av semiotisk och representationsanalys, är att jag är mest bekant med detta sätt att arbeta vetenskapligt på, och vill kunna dra nytta av mina tidigare erfarenheter.

3.2.1. Semiotisk medieanalys

I boken *Media semiotics* (2002) skriver Jonathan Bignell om semiotisk analys av reality-tv. Semiotik handlar om att studera hur *tecken* kommunicerar betydelser (Bignell 2002: 5). Tecken, i detta sammanhang kan förstås som meningsbärare och är fyllda av betydelser i relation till den sociala kontexten. De fungerar som delar i en större struktur i en given tid och på en given plats (Bignell 2002: 8-11). *Koder* är grupper av tecken som används för att förstå hur teckens mening konstrueras beroende på deras tillhörighet i ett *kodsysteem* (Bignell 2002: 10, 140). Krocken mellan fiktion och realism i dokusåpan kan exempelvis blottläggas genom en analys av blandningen av två kodsysteem (Bignell 2002: 146). Ytterligare ett begrepp som är viktigt i den semiotiska analysen är mytbegreppet. *Myter* ger tecken betydelser och fungerar som ett sätt att tänka om människor, produkter eller idéer vilka är strukturerade för att ge ett visst budskap (socialt och politiskt) till tittaren. Koder och tecken konnoterar myten och för att förstå en myts budskap krävs en identifiering av dess tecken och koder, som alltså kommunicerar en specifik betydelse enligt kulturella och samhälleliga strukturer (Bignell 2002: 21).

Intertextualitet är ett annat användbart begrepp inom semiotiken, som innebär en förskjutning av betydelser från exempelvis en genre till en annan. Jag kommer att tala om *intertextuella lån* av exempelvis tecken, koder, konventioner och berättarmässiga grepp som vi känner igen från andra genrer, filmer, program etc. Dessa lån görs för att återskapa samma känsla som i den medietext den lånas ifrån (Bignell 2002: 140). Konnotationerna överförs helt enkelt mellan texter och betydelsen följer med denna överföring. Som i Bignells exempel där

det engelska tv-programmet *Crimewatch UK* (motsvarande svenska TV3:s program *Efterlyst* (TV3 2012a)) lånar sin berättarstil från nyhetsprogram för att tittaren ska få samma känsla av objektivitet och autenticitet som den förutsätts få av tv-nyheterna (Bignell 2002: 142-143). Den här förskjutningen av betydelser från en kontext till en annan, kan få konsekvenser för hur dessa betydelser uppfattas. Det finns en risk att de koncentreras eller förenklas i och med att sammanhanget är ett annat (Bignell 2002: 141). Intertextualitet kommer att vara användbart när jag tittar närmare på materialet i förhållande till realism och romantik.

Nämnda semiotiska begrepp är ett urval av en uppsjö analysbegrepp som används inom semiotiken. Jag har valt att fokusera på tecken, kod, myt och intertextualitet eftersom dessa begrepp bäst svarar mot den kunskap jag vill nå om mitt analysmaterial. De kommer också att användas för att strukturera mitt analyskapitel.

3.2.2. *Representationsanalys*

Representationsanalys går hand i hand med semiotiken. Jag redogör här för några grundläggande begrepp som jag kommer att använda i min analys. Kortfattat handlar representationsanalys om att titta på hur representationer fungerar som kulturella bärare av betydelser som förmedlas via språket. Representationsbegreppet beskrivs av Stuart Hall (1997) i boken *Representation: cultural representations and signifying practices*:

Representation is the production of the meaning of the concept in our minds through language. It is the link between concepts and language which enables us to *refer to* either the 'real' world of objects, people or events, or indeed to imaginary worlds of fictional objects, people and events

(Hall 1997: 17, kursiv i original)

Representationer sker i komplexa processer som bygger på de *representationssystem* som vi känner till och bär med oss i vårt medvetande, som gör det möjligt för oss att förstå och tolka världen. Både konkreta ting och abstrakta idéer eller koncept, som till exempel kärlek, organiseras i representationssystem som konstrueras kulturellt. När dessa konceptuella ting eller abstraktioner uttrycks med hjälp av språket sker alltså representationer. De ord, bilder eller ljud som ger uttryck för dessa är det som semiotiken benämner som *tecken* (Hall 1997: 17-18).

Representationer är tätt sammankopplade med stereotyper. ”Stereotyping reduces people to a few, simple, essential characteristics, which are represented as fixed by Nature” skriver Hall (1997: 257) och poängterar därmed stereotypifieringens nyckelfunktion. Dessa förenklade karaktärsdrag får sedan representera hela personen. I och med att stereotyper reducerar och essentialiserar människor sker också en uppdelning mellan vad som räknas som ”normalt”

och vad som inte är det. Hall (1997: 258-259) menar att människor kategoriseras utifrån normer där det avvikande exkluderas, vilket innebär att stereotypifiering sker på någons villkor. Genom denna uppdelning upprätthålls social och symbolisk ordning.

En ytterligare aspekt av stereotypifiering och representation är att de hänger ihop med makt. Den som har makt har också *makten att definiera normen* och exkludera ”den andra” enligt stereotypifieringens princip (Hall 1997: 259). Hall skriver (utifrån Edward Said): ”a discourse produces, through different practices of representation [...], a form of racialized knowledge of the Other [...] deeply implicated in the operations of power” (Hall 1997: 260, kursiv i original). Diskurs, representation, kunskap och makt hänger alltså ihop. Det här exemplet illustrerar detta utifrån ras och rasifieringsprocesser, men principen är densamma oavsett vilken maktrelation som ska belysas. Stereotypbegreppet blir användbart i den diskursiva nivån i min analys, där jag kommer att titta närmare på idén om *den goda modern*.

Förståelsen av representationer, stereotyper och representationssystem kommer i denna uppsats att betraktas som metodologiska begrepp då de utgör grunden i mitt vetenskapliga perspektiv. Jag kommer att använda mig av dessa teoretiska begrepp för att analysera hur moderskap kan förstås i en samtida mediekontext.

3.3. Genomförande

Genomförandet av mitt arbete har skett i två steg. Först har jag gjort en materialinsamling där jag har gått igenom materialet (det vill säga tittat på *Ensam mamma söker*) och sedan har jag arbetat med själva analysen av materialet. Mina metodologiska utgångspunkter rör framförallt den andra delen och har alltså främst tillämpats i analysen. Mina anteckningar vid genomgången av materialet har strukturerats efter teman utifrån frågeställningarna. Vid en första genomgång av hela 6:e säsongen har jag fört anteckningar utifrån vad som sägs om, eller kan kopplas till, tvåsamhet (i relation till ensamhet), (hetero)sexualitet, monogami, kön, genus, social status, familjens och moderskapets funktion. Jag har kompletterat dessa anteckningar vid en andra och tredje genomgång av de åtta nyckelscener jag funnit i materialet. I analysen har jag slutligen använt mig av de sex scener som tydligast exemplifierar mina tematiseringar och i användandet av min analysmetod har jag utgått från utvalda semiotiska begrepp.

Jag har använt mina teori- och metodbegrepp induktivt men också varit öppen för att deducera information från materialet. Detta för att inte låta mina egna fördomar ta för stor plats och styra arbetet för mycket i någon riktning.

3.4. Kritisk reflektion över metodvalen

Min vetenskapsteoretiska utgångspunkt, min ontologi och epistemologi, påverkar alla teoretiska och metodologiska val och tolkningar jag gör, och även vad jag tar för givet. Jag anser att det inte går att ställa sig utanför den struktur som ska undersökas – eller belysas – och det får konsekvenser för alla delar av uppsatsen, inte minst mitt val av metod. Det finns vissa begränsningar i alla metoder och metodval, det är själva konsekvensen av att göra ett val. Mitt metodval styr vad som belyses i analysen och då detta är en kvalitativ studie har det självklart begränsningen att inte vara generaliserbar. Inom semiotiken finns många begrepp och tillämpning av dessa, jag har således valt vilka begrepp jag *innan* arbetet bedömde som lämpliga. Om de var *mest* användbara för min analys och mitt syfte är svårt att ta ställning till, då jag inte tillämpat någon annan metod på detta material. Det jag kan konstatera är dock att representationsanalys och semiotisk analys var mycket bra för att bena ut mer eller mindre dolda budskap, och för att förstå hur olika beståndsdelar tillsammans bildar en helhet som vilar på underliggande myter och diskurser. På så sätt är jag mycket nöjd med mitt metodval, samtidigt som jag är medveten om att de styr mitt arbete åt ett visst håll.

4. TEORETISKA PERSPEKTIV

I detta kapitel redogör jag för centrala teorier som kommer att vara användbara i min analys av hur diskurser om moderskap förhandlas genom populärkulturella representationer. Först redogör jag för reality-tv och medietexter, sedan följer en genomgång av queer- och genusperspektiv inom medieforskning. Det tredje avsnittet handlar om intersektionalitetsbegreppet samt innehåller en redogörelse för vilka intersektioner jag kommer att belysa i analysen. Kapitlet avslutas med en sammanfattning av mina teoretiska utgångspunkter där jag också positionerar mig teoretiskt.

4.1. Reality-tv, narrativ och det ärliga samtalet

Reality-tv är en populärkulturell tv-genre som riktar sig till stora publiker. Kleberg (2006) benämner reality-tv som en del av "masskultur" vilket står i ett hierarkiskt förhållande till "finkultur". Kleberg skriver att

[e]n central dimension i diskussioner om masskultur eller populärkultur har med kön att göra (Lagerkvist 2005). Masskulturen har tillskrivits feminina karaktärsdrag som intuition, närhet och kroppslighet, och i uppdelningen av kultur i "högt" och "lågt" är masskulturen det låga. Finkulturen eller det "höga" har å sin sida getts karaktärsdrag som andligt, distanserat och reflekterat, drag som traditionellt sett associeras med maskulinitet

(Kleberg 2006: 23)

Den hierarkiska relationen har alltså även med kön att göra och masskultur och finkultur kan förstås som bärare av genussignifikanta karaktärsdrag. Kleberg diskuterar hur genren är en hybrid mellan fakta och fiktion och hur denna hybridisering utmanar normer för var gränsen mellan det offentliga och privata går. Det finns ett stort intresse av att "göra 'sitt' privatliv offentligt och att följa och diskutera dem som gör det" (Kleberg 2006: 25) men samtidigt har det riktats kritik mot detta som går ut på att de människor som medverkar i reality-tv-program blir utnyttjade och inte vet vad de ger sig in på. Inom realitygenren finns det också en smakmässig uppdelning där nyhetsinslag och dokumentärer tillskrivs högre värden än till exempel dokusåpor (Kleberg 2006: 24).

Reality-tv kan definieras som en genre som inte är manusbunden och där huvudpersonerna är vanliga människor, det vill säga varken skådespelare, programledare eller andra professionella aktörer som brukar synas i tv-rutan. Genren karaktäriseras också av att de miljöer som syns är riktiga platser – tv-studior eller kulisser förekommer normalt sett inte. Det görs anspråk på att reality-tv representerar en autentisk verklighet och att produktionen fungerar som en ren *mediering av verkligheten* på så sätt att tv-teamet är på plats enbart för att fånga det

som sker. Men ibland är händelser (eller hela program) avsiktligt skapade för tv (Bignell 2002: 131). De följer ofta ett givet narrativ, så som en tävling, med en början och ett slut där en vinnare koras i en final. Filmer och skönlitterära böcker bygger också ofta på berättelser med tydliga narrativ som vi känner igen. Den romantiska komedin eller kärleksromanen bygger exempelvis på genrespecifika narrativa karaktärsdrag. Den romantiska dramaturgin börjar med ett möte där sedan kärlek växer fram, fortsätter med att en konflikt mellan huvudpersonerna uppstår (på grund av misstro eller ett missförstånd) – historien når sin kritiska punkt – och avslutas med att de löser konflikten tillsammans och att det lyckliga slutet med blomstrande kärlek infinner sig (Radway 1991: 131-133). Den här dramaturgin närvarar i många populärkulturella texter och kan även finnas i reality-tv-genren.

En annan tv-genre som rymmer ”vanliga människor” är talkshows. Där huserar en programledare en studio dit gäster bjuds in för att medverka i ett samtal. Detta bevittnas av en publik som också är delaktig i samtalet, och får representera den vanliga människan (Cameron 2000: 151). Deborah Cameron har skrivit om talets plats i talkshowen och om det terapeutiska samtalet. I talkshows är kommunikationen människor emellan en bärande del, och då inte minst det talade ordet. Cameron (2000: 152) belyser att viljan att dela med sig, öppna sig samt att vara ärlig, är viktiga element för att ha lyckliga och välfungerande relationer. Uppriktigheten har dock sin gräns och är endast godtagbar om det handlar om individens egna behov och bara så länge det har ett ”gott” syfte. Den som uttrycker åsikter som inte är ”rätt” enligt rådande normer, eller avviker på andra sätt, kan inte åtnjuta ärlighetens fördelar utan buas ut av publiken (Cameron 2000: 152-153). På liknande sätt är uppriktighet inför kameran och närbilder på ansikten viktiga för att deltagarna i dokusåpor och reality-tv ska uppfattas som trovärdiga. Detta skapar också en intimitet mellan tittaren och det som sker på tv som binder ihop den verkliga världen med den konstruerade tv-verkligheten (Bignell 2002: 151).

4.2. Queer- och genusperspektiv inom medieforskning

Medier och genus är tacksamma att studera tillsammans och Liesbet van Zoonens grundläggande bok *Feminist media studies* (1994) har, trots sina år på nacken, en del relevanta poänger värda att nämna i sammanhanget. Van Zoonen menar att medier återspeglar samhällets sociala funktioner och dominerande värderingar, vilket resulterar i att kvinnor enbart finns närvarande i stereotypa kvinnoroller (1994: 16-17) till exempel som hemmafruar, mödrar eller som sexobjekt för att sälja produkter (1994: 66). De kvinnor som, trots sin numerära underrepresentation syns i medier är ofta unga, snygga och definierade i relation till sin man, pappa, bror, son eller annan man. De karaktäriseras också av att vara exempelvis passiva, obeslut-

samma och undergivna⁷ (van Zoonen 1994: 17). Trots van Zoonens relevans för denna uppsats så har jag vissa invändningar mot van Zoonens sätt att förhålla sig till kön och genus. Jag är av uppfattningen att detta rör sig om mer flytande kategorier än van Zoonen vill påskina och därför är queerteori intressant att diskutera i relation till detta.

Queerbegreppet⁸ handlar om att upplösa, kritisera och dekonstruera normer. I det här avseendet rör det framförallt normer kring sexualitet och en binär uppdelning av kön enligt en dikotom logik. Det är det påstått ”normala” som ska belysas och inte det ”avvikande”, för att komma åt hur normer – i egenskap av att vara just normer – fungerar som maktfaktorer (Ambjörnsson 2006: 9). Heteronormen och heteronormativitet är sådana för givet tagna sanningar om sexualitet som utgör centrala begrepp inom queerteori (Rosenberg 2002: 100-101). Heteronormen kan förstås som ett ”system som premierar ett visst sätt att organisera livet” (Ambjörnsson 2006: 52) vilket ofta sammankopplas med barn och reproduktion utan att det egentligen behöver ha med varandra att göra (Ambjörnsson 2006: 53). Det går också att förstå heteronormen som en grundläggande uppfattning om kön. Heterosexualiteten förutsätter nämligen två skilda kön som ser olika ut, begär varandra och därmed konstrueras som varandras motsatser (Ambjörnsson 2006: 112).

Förståelsen av kön som sociala kategorier möjliggör att jag fortfarande kan prata om kvinnor och män, men utan det biologiska och essentiella tvånget som talet om kvinnor och män ofta för med sig. Heterogeniteten i dessa konstruerade grupper är också viktig att ta hänsyn till, då exempelvis kvinnor aldrig kan betraktas som en homogen grupp som har samma erfarenheter och intressen (se till exempel Ambjörnsson 2006: 184, Gemzöe 2002: 56-57). Eftersom jag vill peka på normer, enligt en queerteoretisk förståelse, måste jag också utgå från de begrepp som används i samhället. Jag anser dock att ovanstående problematisering är nödvändig för att kunna göra det och för att undvika en alltför enkel analys av ett komplext ämne. Ett steg att ta i riktningar från en ensidig analys är att använda ett intersektionellt perspektiv, vilket nästa avsnitt ska handla om.

⁷ Eftersom den västerländska mediekulturen utgår från en vit norm, vilket alltså även återspeglats i feministisk medieforskning, gäller dessa slutsatser vita kvinnors representationer. Van Zoonen (1994: 17) skriver att ”black researchers have raised the question of how black women are portrayed in western mass media”. Resultatet av forskning kring dessa frågor visade att svarta kvinnor knappt syntes i medier över huvud taget. Denna studie gjordes 1985 vilket får betraktas som för längesedan när vi talar om medieforskning, och dess relevans idag kan diskuteras. Jag tar upp detta för att jag vill problematisera den vita normen som västerländsk medie- och genusforskning präglas av och har, och bör kritiseras för.

⁸ Queer är ett svårfångat begrepp som inte helt oproblematiskt låter sig definieras. Detta är således min förenklade tolkning och definition.

4.3. Intersektionalitet

Intersektionalitet är ett användbart begrepp för att förstå hur flera maktrelationer samverkar med varandra. Nina Lykke (2005) definierar intersektionalitet som ett teoretiskt verktyg för att kunna analysera hur ”sociokulturella hierarkier och maktordningar interagerar och skapar inklusion/exklusion runt diskursivt och institutionellt konstruerade kategorier som genus, etnicitet, ras, klass, sexualitet, ålder/generation, nationalitet, osv.” (Lykke 2005: 8). Det handlar också om att analysera hur dessa kategorier *konstruerar varandra* och begreppet fokuserar ”den dynamiska sammanflätningen av sociala kategorier och särskiljande maktordningar, samt hur dessa ömsesidigt är sammanflätade och hopsnärjda i varandra i konstant föränderliga konfigurationer under ständig omförhandling” (Lykke 2005: 10). Intersektionalitetsbegreppet är användbart för mig eftersom jag vill titta på representationer av mödrar och vill undvika en endimensionell analys. Att då använda mig av intersektionella perspektiv hjälper mig att se hur olika variabler tillsammans konstruerar moderskapsrepresentationen.

David Morley (2009: 488) har tittat på klassrepresentationer i brittisk reality-tv och skriver att ”classes are still very powerful social institutions”. Klass handlar, i detta sammanhang, om social status och strukturerar således människor hierarkiskt (Morley 2009: 488). Morley skriver att det i reality-tv-genren tydligt visas upp vilka livsstilar som har hög och låg social status. Vissa typer av personer, familjer och livsstilar målas helt enkelt upp som odugliga eller dysfunktionella (Morley 2009: 488-490). Reality-tv har en moraliserande funktion som ofta går ut på att tv-programmet ska hjälpa de dysfunktionella familjerna till ett bättre liv. Anledningen till att familjerna eller personerna i programmen har hamnat i sin nuvarande situation handlar om att de gjort dåliga livsval eller inte har förmågan att själva ta sig ur sin situation (Morley 2009: 490-491). En intressant aspekt när man talar om föreställningar om social status är hur flera *samverkande* sociala kategorier konstruerar moderskap med varierande status.

I en artikel om den amerikanska debatt som kallas ”the mommy wars” skriver Kim Akass (2012) om krocken mellan olika moderskapsdiskurser. Mammor ska exempelvis inte arbeta utan vara hemmafruar men samtidigt får de inte överbeskydda sina barn. De ska få barn tidigt, men inte för tidigt eftersom det kostar pengar för staten och *singelmammor* är ett problem som ska undvikas till varje pris eftersom det ofta leder till att barnen blir kriminella (Akass 2012: 137). Detta beskrivs lite tillspetsat som en manual över moderskapet baserat på samhällets behov och beskrivs som ett av lägren i ”the mommy wars”, som alltså har sina fiender i de arbetande singelmammorna. I Akass beskrivningar av olika moderskap är det flera maktstrukturer som går in i varandra och tillsammans konstruerar olika moderskapspositioner som den intersektionella analysen alltså kan blottlägga.

4.4. Sammanfattning och teoretisk positionering

Mina teoretiska utgångspunkter kommer att användas som verktyg i analysen, men framförallt i den sammanfattande diskussionen. Reality-tv, med sina genrespecifika egenskaper, fångar brytpunkten mellan det verkliga och det fiktiva och teorier om reality-tv är viktiga för att förstå *hur* representationer konstrueras i denna genrehybrid. Den romantiska dramaturgin går att jämföra med narrativet i *Ensam mamma söker*, och jag kommer också att titta på intertextuella lån av narrativ utifrån detta. Min queerteoretiska utgångspunkt och min ambition att diskutera normer är viktig för att synliggöra maktstrukturer i samhället. Heteronormen tas upp som exempel och kommer att vara användbar i den sammanfattande diskussionen och i relation till moderskapsrepresentationer i materialet.

Styrkan med intersektionalitetsbegreppet och intersektioner mellan olika kategorier, ligger i dess förmåga att synliggöra hur flera samverkande och av varandra konstruerade kategorier kan prägla moderskapsrepresentationer. Detta begrepp kommer att vara relevant i analysen av de övergripande diskursiva ramverken och det belyser också den problematik som en en-dimensionell analys skulle medföra. Jag kommer dock att använda mig utav prioriterade aspekter av en intersektionell maktanalys, det vill säga jag kommer att prioritera *genus*, *sexualitet* och *social status* framför andra analytiska kategorier. Det som jag finner användbart i Morleys artikel handlar om hur reality-tv ses som en uppfostrande institution som ska disciplinera dysfunktionella grupper till ett bättre liv med ökad social status (Morley 2009: 488-491). Dessa resonemang kommer jag att dra nytta av i min sammanfattande diskussion, för att se om de representationer som Morley beskriver finns närvarande i mitt material och om det går att betrakta mammorna i *Ensam mamma söker* som dysfunktionella i någon bemärkelse.

Detta var en sammanfattning av hur jag kommer att använda mig av de teoretiska perspektiv som är närvarande i uppsatsen. I och med urvalet av teori har jag gjort en tydlig positionering vad gäller vilka aspekter av moderskap som jag vill belysa. Jag vill också klargöra ytterligare ett begrepp och min användning av det, nämligen diskursbegreppet. Min förståelse av diskurs har jag hämtat från Stuart Hall (1997) som beskriver diskurs och diskursivt ramverk som ett sätt att prata om eller konstruera kunskap om ett specifikt ämne eller praktik. Det innebär att specifika grupper av idéer, texter och praktiker – som möjliggör vissa sätt att prata, vissa former av kunskap och ett visst uppförande i samband med ett specifikt ämne, social aktivitet eller institutionell plats i samhället – struktureras i diskursiva formationer som definierar vad som är rimligt inom den specifika diskursen (Hall 1997: 6). När jag hädanefter kommer att tala om diskurs är det alltså detta jag avser, vilket framförallt kommer handla om moderskapsdiskurser och sätt att utmana eller förhålla sig till övergripande sådana.

5. ANALYS

Analyskapitlet inleds med en övergripande analys av produktionsbolagets informationsmaterial och tv-programmet *Ensam mamma söker*, för att sedan följa tematiseringarna tvåsamhet och funktion. Under respektive tematisering finns det rubriker som syftar till metodkapitlet och semiotiska begrepp. För att underlätta läsningen har jag delat upp de scener jag analyserat med hjälp av underrubriker som fått en löpande numrering (*Scen 1, Scen 2, Scen 3* och så vidare), vilket även introduceras längre fram i kapitlet. De har inget med tv-programmets kronologi att göra utan bör endast betraktas som ett sätt att markera var en scen slutar och en annan tar vid.

5.1. *Ensam mamma söker*, säsong 6

I den 6:e säsongen av *Ensam mamma söker* (2012c) får vi följa de tre ensamstående mammorna Jenny, Jennifer och Cecilia. Jenny är 39 år och jobbar som polis. Hon bor i Uppsala med sina två barn Jonatan och Ludvig, som hon har varannan vecka. På programmets hemsida får vi veta att hon ”vill fånga en sportintresserad, aktiv och ödmjuk kille som kan följa med på hennes resor och äventyr. Soffpotatisar göra sig icke besvär.” (TV3 2012b). Jennifer bor i Vimmerby med barnen Nova och Viggo. Hon är 29 år och har barnen varannan vecka. ”Jennifer tycker om att blogga och röra på sig och letar efter en hunkig kille som är snäll och har sunda värderingar. Han får dock inte vara en kostymnisse eller en toffel” (TV3 2012b). Den tredje mamman heter Cecilia och är 39 år. Hon bor i Svedala med sina barn Ida och Bella, jobbar som lärare och ”älskar att dansa” (TV3 2012b). Cecilia beskrivs som ”pratglad” och på TV3:s hemsida står det att hon ”söker en intellektuell kille som är social, öppen och doftar gott” (TV3 2012b).

Programmet är upplagt som en tävling med ett antal deltagare som ska vinna den ensamma mammans hjärta. Deltagarna och mammorna poängterar dock upprepade gånger att en relation handlar om två personers ömsesidiga känslor (exempelvis i avsnitt 5, 19:15). Av produktionsbolaget Friday TV beskrivs serien såhär:

On primetime TV three single moms introduce themselves to the viewers! The series kicks off with short personal video ads where each single mom gets a chance to talk about herself, her life and her dreams. Over a period of eight weeks we then follow each single mom's dramatic quest to find someone to share her burdens and joys with, a man in her life, a father to her kids...

(Friday TV 2012)

Sedan beskrivs det hur mammorna tar emot brev från beundrare som sett videoklipppet, för att sedan välja ut vilka hon vill dejta under sommaren.

After each mom has chosen her suitors they set off for a series of adventures. Over a period of 30 days the moms spend day and night with their men, getting to know them inside and out, learning more about each other with each passing day. Single Moms is a relationship show without star-struck models or movie star hunks – only real, genuine people on the rocky road to romance!

(Friday TV 2012)

Under de 30 dagar som inspelningen av programmet sker, krymper gruppen vecka för vecka genom att mammorna bjuder in de hon vill fortsätta träffa, och därmed ”skickar hem” de som inte längre är intressanta. Under sommarens gång får mammorna många chanser att lära känna sina beundrare för att ta reda på vem som är den rätte: ”[i]n a variety of real-life settings, in her hometown, on vacation and visiting her men’s hometowns, each mom gets to experience first-hand how her men measure up to her romantic ideal” (Friday TV 2012). Slutligen är det endast två deltagare kvar:

The final remaining men face the toughest test of all: Moving in and meeting the kids... Now it’s time to find out if the last two suitors have what it takes [to] share our single mom’s busy, stressful life, kids and all. Finally each mom must decide which of the two truly is the man of her dreams...

(Friday TV 2012)

Den bild som ges av programmet i Friday TV:s informationsblad rymmer flera av de teman som jag valt ut att belysa. I ovanstående citat framstår mammornas högsta dröm vara att hitta ”mannen i sitt liv”. Det handlar alltså helt klart om att *tvåsamhet* representeras som ett önskvärt tillstånd, men också om *heterosexualitet*. Detta beror på det självklara antagandet att en mamma är en kvinna och att mammorna i programmet begär män – det vill säga är heterosexuella. Heteronormen är således närvarande och förutsätts genomgående i programmet, vilket är viktigt att påpeka (Rosenberg 2002: 100-101). Allt beskrivs som ett äventyr eller ”quest” och som att vägen till kärleken är snårig. Mammans drömmar står i centrum och den dramatiska jakten på kärleken kräver att mammorna lär känna sina beundrare väl. Det romantiska idealet är här en grundläggande måttstock som mammorna ska antas använda för att välja ut den rätte, för bara *en man* kan vinna denna tävling i heterosexuell kärlek och tvåsamhet.

Mammornas liv beskrivs som krävande där omvårdnad av barnen står för en stor del av vardagsstressen. Det är där en man förväntas komma in i bilden och hjälpa till. Någon att dela glädje och sorg med eller, som det väldigt explicit står i informationsbladet: en far till hennes barn (Friday TV 2012). Den svåraste uppgiften av alla veckor vara att flytta in och träffa barnen. Huruvida det handlar om att verkligen flytta in eller inte, när det rör sig om en begränsad inspelningsperiod, låter jag vara osagt. Alla situationer är konstruerade för att följa programmetts narrativ och att situationerna – som på tv ska framstå som helt normala – präglas av tv-

teamets närvaro betraktar jag som ett självklart faktum. Vi får också veta att de som medverkar i *Ensam mamma söker* är helt vanliga människor som du och jag, absolut inga modeller eller filmstjärnor. Däri ligger också programmets kraft att visa trovärdiga representationer av moderskap och familjeliv vilket även stämmer väl överens med Bignells (2002: 131) definition av reality-tv som en genre där ”vanliga” människor medverkar, obundna av manus.

I *Ensam mamma söker* utgör musiken en viktigt, meningsbärande kod. Det är bara musik med svensk text som spelas och ofta välkända låtar som många kan förväntas känna igen och relatera till. Svensk musik skapar närhet för den tittare som känner igen musiken. Det kan göra att *det som sker i programmet* känns mer äkta, eller åtminstone närmare för denne tittare, eftersom tittaren då är bekant med musiken som ingår i ett kodsysteem som kan kännas igen. Detta tolkar jag som ett uttryck för produktionsbolagets vilja att visa människor ”som du och jag”. Jag ser alltså musiken som en brygga mellan mammorna och tittaren, där identifieringen med mammorna kan stärkas om igenkänning av musiken (koden) uppstår. Texterna i musiken är ofta banala och berättande vilket kan konnotera en uppriktighet och realism, men alla dessa tolkningar och identifikationer med tittaren är självklart bundna till vem det är som tittar och vilka kodsysteem som denne behärskar. Detta går också att tolka i termer av representationer: för att känslan av samhörighet ska uppstå, exempelvis med musikvalen, krävs att de representationer som syns och hörs i tv-rutan finns med i tittarens representationssystem. Musiken bidrar på så sätt till produktionsbolagets anspråk på att representera verkliga och ”genuina” människor (Friday TV 2012).

Nu har jag tittat på hur produktionsbolaget presenterar tv-serien, i nästa del kommer jag att titta närmare på själva tv-programmet och vilka semiotiska tecken, koder och myter som går att koppla till tvåsamhet och funktion. Men först några ord om intertextualitet i programserien i stort. *Ensam mamma söker* betecknar som sagt kärlek, tvåsamhet, heterosexualitet (bland annat) och tittarna kan förväntas tolka programmet som realistiska och riktiga representationer av dessa värden. Det som gör detta möjligt är att tv-programmet lånar betydelser från andra program som säger sig återge en objektiv och riktig verklighet (Bignell 2002: 140). Exempel på intertextuella ”lån” är intervjuerna med mammorna framför kameran, som påminner mycket om nyhetsinslag där ”personer på stan” haffas för att svara på reporterens frågor om något aktuellt ämne. Dessa korta intervjuer har också funktionen av en ”bikt” som är ett vanligt inslag i dokusåpa-genren. Bikten är möjligheten för deltagarna att blotta sina verkliga känslor och åsikter, isolerade från de andra deltagarna. Känslan av uppriktighet och ärlighet infinner sig då vi känner igen sättet att prata framför kameran och som tittare upplever man närhet eller förtrolighet med de ensamma mammorna. De uppfattas inte alls som regisserade,

utan ger intryck av att tala från hjärtat, vilket är ett väletablerat grepp i dokusåpor som till exempel i *Big Brothers* ”bikt”. Men detta syns även i talkshows, som i stor utsträckning bygger på att gästerna delar med sig av sina egna upplevelser där uppriktighet och ärlighet utgör viktiga normer för samtalet (Cameron 2000: 152).

Intertextualiteten fungerar också genom att programmet använder sig av koder och konventioner från fiktionsgenrer, exempelvis den romantiska genren (Bignell 2002: 141). Det intertextuella lånet från en romantisk dramaturgi överensstämmer väl med *Ensam mamma söker* och som tittare slås man av sina egna förväntningar som alltså fungerar enligt den romantiska dramaturgens logik där kärleken successivt växer fram efter en konflikt, och alltid avslutas med ett lyckligt slut (Radway 1991: 131-133). Detta gestaltas också bland annat i det sista avsnittet när mammorna väljer sin slutgiltiga ”kärlek”, de två får varandra till sist och förväntas sedan leva lyckliga i alla sina dagar!

Jag kommer nu att titta närmare på specifika scener i materialet där mina tematiseringar representeras. Genom koder, tecken, intertextualitet och myter representeras moderskap i mitt material vilket alltså går att tolka i relation till dessa teman. Det är framförallt *hur* de representeras som kommer att belysas i analysen, som jag har strukturerat i två övergripande teman: tvåsamhet och funktion. Jag kommer börja med att analysera tvåsamhetstemat.

5.2. Tvåsamhet – ”det är skönt att det bara är han och jag”⁹

Som rubriken skvallrar om finns det i programmet många föreställningar om tvåsamhet. Denna rubrik rymmer mina tematiseringar (hetero)sexualitet, monogami, kön och genus. Jag kommer dela upp analysen efter de scener jag analyserar och benämner dem löpande som *Scen 1*, *Scen 2*, *Scen 3*, och så vidare. Scenerna kommer att analyseras i kronologisk ordning (i förhållande till hur de visades i tv-programmet) så långt det är möjligt. Ordningsföljden kommer dock struktureras efter tematiseringarna. En helt rak kronologi är således omöjlig att uppåda i analysen vilket gör att narrativet i säsongen i sin helhet kan vara svår att få grepp om. Fördelen med detta är att mina teman hålls samman, vilket är viktigt för att kunna dra slutsatser utifrån mina frågeställningar.

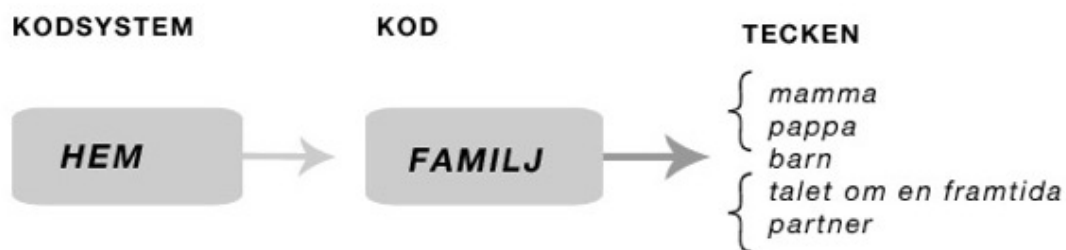
⁹ Citatet är hämtat från avsnitt 8, 30:20

5.2.1. Koder, tecken, kodsysteem och myter

Scen 1

En av de ensamma mammorna, Jennifer, beskriver i första avsnittet av den 6:e säsongen av *Ensam mamma söker* (TV3 2012c) att hon ”har varit singel i drygt ett år nu, och det räcker nu, det är inte roligt mer” (avsnitt 1, 4:22). Hon sitter i sitt hem, med sitt yngsta barn i famnen och tonen är förtrolig. Jennifer talar ärligt om sina känslor, där ensamheten inte är önskvärd. Denna åsikt uttrycks av alla mammor genomgående i programserien och är en av premisserna för att de kan medverka i programmet. I sekvensen med Jennifer ses hon bädda sängar, krama och pussa sina barn samtidigt som hon pratar om förväntningar på, och längtan efter, kärlek. Jennifer befinner sig i sitt eget hem som, lite tillspetsat, kan ses konnotera mammans plats i hemmet. Mamman, liksom barnen, utgör tecken i koden för familj som har sin plats i kodsyste­met för hemmet. Talet om en framtida partner blir också ett tecken för familj, där den framtida partnern skulle göra familjekoden komplett. När Jennifer förklarar att hon verkligen inte vill vara själv längre, att ”det är inte roligt mer”, förstår vi det utifrån en heteronormativ familjekod där ett tecken fattas: pappan (se Figur 1.).

Mamma, pappa och barn utgör en familj enligt en traditionell kärnfamiljsmodell och ingår således i samma kod, vilket jag illustrerar i Figur 1. nedan. När Jennifer, i samma scen, pratar om sin framtida partner är det på detta sätt: ”att han tycker om barn är ju mer eller mindre ett krav, annars så kommer det inte hålla mellan oss för att det här är ju mitt liv med mina barn” (avsnitt 1, 4:25). I citatet får vi veta att ”han” ska utgöra en del i barnens liv och att det är en heterosexuell (kärleks)relation det handlar om. Anledningen till att dessa tecken – (1) barnen, (2) Jennifer i egenskap av mamma, (3) talet om en framtida partner – kan tolkas som uttryck för önskan om en familj, är att de ingår i en väletablerad kod som blir begripligt när alla dessa tecken kopplas ihop med Jennifers önskan om en man.



Figur 1. Kodsyste­met ”hem”

Scen 2

Cecilia ses i en scen sitta på en bänk på ett tivoli och äta sockervadd. Hon har en kille på varje sida om sig och turas om att mata och pussa på de två killarna samtidigt som hon berättar att hon har:

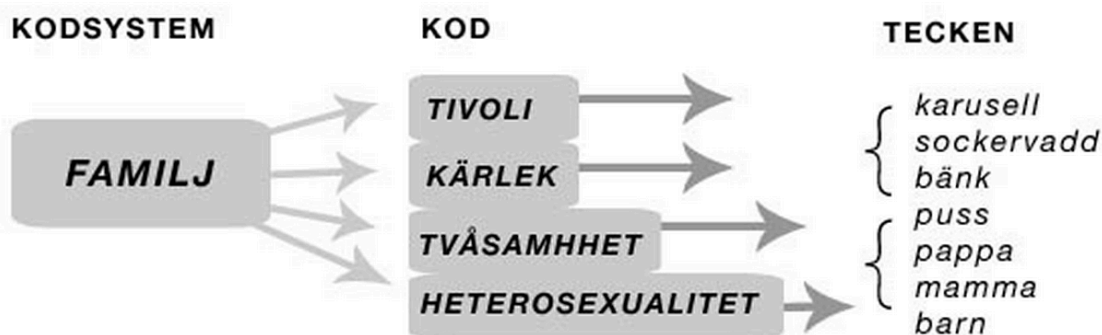
pratad väldigt mycket med killarna om fysisk närhet och pussar och sådär och dom tycker att det är okej att jag pussar på nån och sen pussar jag på någon annan. Det är okej så länge det stannar kring pussandet

(avsnitt 5, 18:40)

I den här scenen är sockervadden ett tecken med betydelser som signalerar fritid och barnslighet. Detta kan i sammanhanget också tolkas som en romantisk och lekfull accessoar då Cecilia pussar på de två killarna med sockervadd i munnen. Jag tolkar tivolimiljön som en kod i ett kodsysteem av familjeaktiviteter. Nu ska jag titta på hur scenen kan ses som ett uttryck för tvåsamhet.

Vi får tidigare i scenen se Cecilia åka karusell tillsammans med sina två barn och en av killarna. När de går av karusellen är alla fyra i bild samtidigt och ser onekligen ut som en familj. Den tolkningen beror självklart på att vi känner till familjekonstruktionen och de koder och myter som omger den. Men jag menar också att det beror på miljön – tivoliet – där familjer ofta ses tillsammans. Det som sker är att vi ser de fyra tillsammans och ser något vi känner igen, men när kameran zoomar ut får vi se att de andra killarna står bredvid och familjebilden är därmed plötsligt borta. När hon sedan sitter på bänken med de två killarna och vi precis sett dessa koder som konnoterar familj, blir Cecilias pålagda röst – som alltså förklarar att hon har pratat med killarna om tvåsamhet – nödvändig för att inte krocka med de familjekoder som tidigare presenterats för oss. De övriga koderna blir begripliga när Cecilia alltså förklarar hur hon kan bryta mot en av familjekonstruktionens starkaste koder: tvåsamheten.

Att se en man och en kvinna tillsammans utgör tecknet för heterosexualitet och tvåsamhet. Så fort barn syns i sammanhanget blir koden för familj synlig, men också heterosexualitets-koden, eftersom vi då tolkar in att mannen och kvinnan begär varandra. På så sätt konstruerar alla dessa tecken tillsammans kodsysteem för familj där mamma, pappa och barn alltså utgör koder i ett system, och tecken inom koden samtidigt (se Figur 2.). På det viset är semiotikens verktyg kontextbundna.



Figur 2. Kodsystemet "familj"

Så här långt har jag kunnat identifiera tecken för koder som betecknar tvåsamhet och heterosexuallitet, som tillhör mina tematiseringar. Tecken för kön och genus är också närvarande eftersom en heterosexuell relation, och tolkningen av en sådan, bygger på att könsidentiteter är tydligt representerade. För att illustrera hur detta tar sig uttryck explicit (det vill säga utöver det heteronormativa förutsättandet av två kön) kommer jag i nästa scen titta närmare på när Cecilia är på semester med de två kvarvarande killarna och barnen. Vi har alltså flyttat oss framåt i säsongen och följande scen äger rum i det näst sista avsnittet.

Scen 3

I den här scenen ser vi ett av många exempel på hur killarnas maskulinitet måste upprätthållas gentemot feminina värden där dessa genus- och könsrepresentationer, som alltså är närvarande i hela programmet, bygger på en könsbinär logik. I scenen ser vi Cecilia, Micke, Janne och Cecilias två barn på en gata i Budapest, där de provar hattar i ett gatustånd (avsnitt 12, 34:10). När en av killarna, Micke, provar en rosa hatt får han genast smeknamnet "Mikaela", och alla skrattar åt skämtet. Hatten utgör då ett tecken för femininitet och när Micke bär den, bär han också hattens betydelser och hans namn blir feminiserat. Genom en syn på kön som är tydligt uppdelad i man och kvinna blir en könsöverträdelse komisk. Den rosa färgen på hatten är kodad som feminin, liksom "Mikaela" blir en feminin kod – vilket innebär att hatten är ett viktigt tecken som möjliggör detta. På det här sättet är det tydligt att feminina tecken sätter gränser för manligheten. Killarna får helt enkelt inte vara för "mjuka" eller feminina utan måste anpassa sig till en villkorad manlighet som hela tiden förhåller sig till en kvinnlighet. Den rosa hatten får symbolisera en norm som är osynlig tills den hamnar på Mickes huvud och normbrottet uppstår, vilket också kan kopplas till det förväntade begär som presenteras för tittaren i programserien. Det heterosexuella begäret är nämligen beroende av två åtskilda kön som representeras av två skilda genus: det manliga och det kvinnliga (Ambjörnsson 2006: 112). Så länge dessa genusrepresentationer är intakta är inte heller sexualiteten hotad, lite till-

spetsat skulle man kunna säga att när Micke bryter mot de uppsatta genuskoderna måste han snabbt disciplineras in i sin manlighet för att Cecilias (och hans eget) begär ska förbli heterosexuellt.

Familjen som myt

Genomgående i programserien närvarar *myter* om familj och i ovanstående analysavsnitt har jag identifierat några aktiva tecken och koder i utvalda scener av *Ensam mamma söker*. Anledningen till att dessa tecken, koder och kodsystém går att tolka på ovanstående vis har att göra med att de struktureras enligt *myter* om familj och tvåsamhet.

Den tydligaste myten i detta avsnitt är just myten om familj. Jag har i Figur 2. visat hur familjen kan fungera som kodsystém bestående av koderna tvåsamhet och heterosexualitet och betraktar även dessa koder som myter. På så sätt blir familj, tvåsamhet och heterosexualitet tillsammans en del av samma myt där de alla förutsätter varandra. Självklart går dessa koder att separera från varandra och de behöver inte vara så starkt sammanlänkade, men den ideologibärande myten om familjen, som närvarar i *Ensam mamma söker*, förutsätter tvåsamhet och heterosexualitet vilket framkommit i ovan analyserade scener. Att betrakta familjen som myt är också att lyfta fram ett tydligt exempel på heteronormativitet, eftersom myten inbegriper de element som en heteronormativ livsstil förutsätter, nämligen reproduktiv heterosexualitet (Ambjörnsson 2006: 53).

I programmet är mammorna hela tiden definierade utifrån de här myterna om tvåsamhet och familj i och med att de porträtteras som ensamstående och sökande. På detta sätt kan mammorna betraktas som definierade i relation till en annan man (van Zoonen 1994: 17) i bemärkelsen att de definieras som ”ensamma” utifrån *avsaknaden* av en man.

5.3. Funktion – ”det måste ju funka med barnen”¹⁰

Under denna rubrik kommer jag att analysera materialet utifrån social status, familjens och moderskapets funktion. Med funktion menar jag mammans funktion i familjen, men också killarnas funktion i relation till mamman, barnen och familjemyten. Jag tänker mig att mammans funktion förutsätter ett gott moderskap, men vilka värden är det då som ses som goda? För bara en god moder kan väl vara funktionell och en funktionell moder bör väl vara god? Funktion handlar också om social status, det vill säga att jag kommer titta på mammans status i en social kontext och om det går att se om den påverkas av att vara ensamstående eller ingå i en parrelation.

¹⁰ Citatet är hämtat från avsnitt 7, 21:03

5.3.1. Koder, tecken, intertextualitet och myter

Scen 4

Jenny och de fem killar som är kvar i programmet spelar i den här scenen fotboll tillsammans med Jennys barn och deras fotbollslag. De ses springa runt på fotbollsplanen tillsammans, vilket varvas med att vi får se killarna och Jenny prata framför kameran i korta klipp (vilket jag kommer att benämna som ”intervjuer”). Jenny förklarar att ”för mig är det jätteviktigt att vara engagerad i barnens aktiviteter, jag är gärna med på... ja framförallt matcher” (avsnitt 4, 27:30). Barnens aktiviteter nämns flera gånger i scenen som väldigt viktiga och centrala i Jennys liv och det finns många tecken i scenen för att förmedla det. Vi ser fotbollsplanen och de som spelar fotboll på den. Vi får se Jenny och killarna pratades framför kameran iklädda träningskläder, som blir tecken för en sportig livsstil och delaktighet i barnens aktiviteter.

Det finns också språkliga koder och tecken som kommer fram i de korta intervjuerna, där det talas om ”papparollen” (avsnitt 4, 26:50) och att Jenny verkar vara en ”engagerad mamma” (avsnitt 4, 27:20). Papparollen ser vi också visuellt, exempelvis när en av killarna springer på fotbollsplanen med ett av Jennys barn. De springer in i varandra och det ser ut som far och son som spelar fotboll med varandra. De fotbollsspelande personerna, deras ålderskillnad och aktivitet är tecken som gör att koden för pappa-barn-relationen blir aktiv och synlig. Talet om papparollen laddar scenen med betydelse, liksom sammanhanget spelar roll och bidrar till att det går att tolka killarna som pappor när de ses tillsammans med Jennys söner. Delaktighet i barnens aktiviteter representeras alltså i scenen, och generellt i programmet, som en av mammans och pappans funktioner. Det sker dock på lite olika sätt, där Jennys delaktighet är *vid sidan om* planen (passiv) och killarnas är *på* fotbollsplanen (aktiv). I den här scenen uttrycker också Jenny längtan efter en man som ”kan va delaktig och hänga med på matcher, cuper, ja... dela det med oss” (avsnitt 4, 27:45). Att han måste ”passa in i vårt vardagsliv” (avsnitt 4, 29:05) poängteras också. Det här talet om delaktighet och att ”passa in” är tecken för mammans funktion som hänsynstagande gentemot barnen eftersom vi får veta att det är ”jätteviktigt att killen jag blir ihop med funkar ihop med barnen” (avsnitt 4, 28:34). Jag ser alltså mamman som obligatoriskt delaktig i barnens liv vilket utgör en viktig kod i denna modersrepresentation. Mammans delaktighet skulle också öka, eller ”bli bättre” med en kille vid sin sida. Eller som en av killarna säger: ”man vill ju ha någon som man är med på de här träningarna, så man slipper stå där själv i 1,5 timma och titta på en match” (avsnitt 4, 29: 15).

Musiken har extra stor betydelse i den här scenen. Vid ett tillfälle hörs en låt där textraderna ”allt går lätt, det känns rätt, vilken härlig dag” (avsnitt 4, 28:00), framträder tydligt. Det är en positiv textrad som ger en positiv känsla och kan således betraktas som ett meningsbärande

tecken i musikkoden. Den känslan överförs på scenen där fotbollsspelet pågår för fullt. Killarna spelar fotboll med barnen och allt ”går lätt” och ”känns rätt”, det är ”en härlig dag”. Musiktextens betydelse och konnotationer – i egenskap av att utgöra ett tecken – överförs till det som händer i scenen, oavsett om textraden uppfattas av tittaren när budskapet ändå fram, eftersom musiken (utöver själva låttexten) skapar en lättsam känsla.

Scen 5

Betande hästar syns i bild medan speakerrösten berättar om Cecilias situation. Vi får veta att ”Cecilia som bor i Svedala har varit skild i fyra år och letar nu efter en ny kärlek i livet” (avsnitt 7, 12:32). Sedan ser vi Cecilia med sina två barn i ett stall, där de pysslar med en häst och Cecilia pratar in i kameran om hur redo hon är att bli kär igen. Hon säger ”jag känner mig redo att träffa den rätte och han ska naturligtvis vara snäll, och han ska vara busig, han ska ha glimten i ögonen och samtidigt så ska han vara en mogen man som kan vara en bra familjefar” (avsnitt 7, 12:39). När vi ser Cecilia stå i stallet och utföra en aktivitet tillsammans med barnen och samtidigt tala om att hon vill bli kär i en man som kan vara en ”familjefar” blir hennes behov av en funktionell familj synligt. Jag ser talet om en ”familjefar” som ett tecken, liksom bilden av Cecilia (”mamman”) med de två barnen och önskan om en man, är tecken för önskan om tvåsamhet och familj. Koden för familjen kräver ju sin familjefar och följer alltså det mönster som vi ser i Figur 1. När Cecilia benämner sin framtida partner med egenskaper som ”snäll”, ”busig” och med ”glimten i ögonen”, talar hon om egenskaper som är viktiga med tanke på barnen. De kan beteckna hennes vilja att göra barnen till lags, vilket blir begripligt med barnens närvaro i scenen. De står bredvid och hör vad Cecilia säger och fyller i hennes ord. De pratar också tillsammans om hur den tilltänkta killen ska vara. På så sätt villkoras Cecilias begär av hennes position som moder och den övergripande diskursen om *den goda modern* som prioriterar barnen först.

Scen 6

Jennifer pysslar i hemmet med sina barn och berättar om sin situation som ensamstående mamma. Detta klipps ihop med intervjusekvenser med henne då hon talar till kameran. Hon säger:

Jag vill träffa nån som vill dela min vardag med allt det här ständiga plockandet och... man viker tvätt och man lagar mat och man, man liksom är inne i ett och samma spår hela tiden [...]. Mamma Jennifer behöver också nån, nån som tar hand om mig. Det är liksom... jag ser det här, alltså ett tryggt liv, hus, man, barnen, villa, Volvo. Ja liksom, det är den biten

(avsnitt 7, 24:35)

Det Jennifer drömmer om har att göra med en social status vilken hon skulle kunna uppnå med livsstilen som betecknas av hus, man, barn, villa och Volvo. Det framkommer också att dessa tecken konnoterar, eller utgör en del av, koden ”tryggt liv”. Å ena sidan har hon redan mycket av det hon säger sig vilja ha, men å andra sidan är inte bilden helt komplett. De tecken som fattas för att göra koden komplett, gör att det hon har inte räcker till för att generera ”det trygga livet”. Barnen och villan – det tecken som hon alltså besitter – är på detta sätt verkningslösa så länge en viktig del saknas: en man. Eftersom det är precis det programserien går ut på kan detta tolkas som det som Morley (2009: 490) skriver om: att reality-tv-program har funktionen av att hjälpa familjer till ett bättre liv och därmed nå ökad social status. Det bättre livet är, med Jennifers ord, det trygga livet vilket erhålls när – eller om – Jennifer träffat en man.

Myter om moderskapsfunktioner

När det handlar om moderskapsfunktioner finns en tydlig mytbild representerad och mammas funktion är i första hand kopplad till barnen och deras behov. Det bygger på definitionen av moderskap som en egenskap att ”vårda barn” (Nationalencyklopedin 2012) vilket alltså upprätthålls i *Scen 4* och *5*. Mytbilder av familjen är också närvarande och framträder i relation till den ensamma mamman och social status i *Scen 6*.

Vi ser Jenny, med sina söner på fotbollsplanen, som den ”delaktiga mamman” som talar om att hon vill ha en man vid sin sida. Hon talar om att det skulle vara bättre med en kille som också kan vara delaktig i detta moderskapsengagemang. Engagemanget och mammas funktion i den här situationen är styrt av vad en mamma förväntas göra (det vill säga vårda) men att vårdandet skulle underlättas om familjen ”var komplett”. Den ensamma mammas funktion kan ses inom ramen för myten om den funktionella familjen där den ensamstående blir tvåsam, mer funktionell och därmed inte i behov av att ”söka längre”.

Myten om ”singelmamman” som ofrivilligt singel är också representerad här. Singelmammas funktion följer logiken som styr den vårdande mammas funktion, vilket alltså innebär att omsorg om barnen prioriteras högst. Singelmamman måste dock förhålla sig till den hegemoniska kärnfamiljsmyten och kan därmed aldrig vara en helt fungerande i sitt ensamstående tillstånd utan bör, för att uppnå högre social status, anpassa sig till normen om tvåsamhet och kärnfamilj och på så sätt bli mer funktionell. Detta visar på det som Akass (2012) skriver: att ensamstående mammor är ett problem för samhället eftersom deras barn kan fara illa. Mammorna bör alltså även av den anledningen disciplineras in i tvåsamhet.

6. SAMMANFATTANDE DISKUSSION

I detta kapitel sammanfattar jag vad jag kommit fram till i analysen och drar slutsatser utifrån det. Dessa slutsatser kopplas till tematiseringarna i frågeställningarna och kapitlet struktureras således efter dessa. Jag tar sedan ytterligare ett steg i abstraktion och sätter mina slutsatser i ett större perspektiv. Slutligen ger jag rekommendationer för vidare forskning.

6.1. Slutsatser

Utifrån analysen kan jag dra flera slutsatser som både rör programmet i stort och de enskilda scenerna. Reality-tv, med sina genrespecifika egenskaper, kan betraktas enligt en hierarkisk skala, som lågkultur och som kvinnligt könad, med den manliga motsatsen finkultur (Kleberg 2006). Om *Ensam mamma söker* kan betraktas som lågkultur, är frågan om de representationer som vi ser i programmet också blir påskrivna ett visst mått ”lågkultur”? Det går säkert att argumentera för att så är fallet, men jag vill hellre lyfta fram en statusförändring som hänger ihop med ensamhet och tvåsamhet.

Kvinnor i medier porträtteras ofta i relation till en man och i stereotypa roller, exempelvis som mamma i hemmet (van Zoonen 1994: 66) vilket jag också har konstaterat i analysen. Min slutsats kring detta är att dessa bilder lever kvar så länge myter och föreställningar om mammor ser ut på detta sätt. Det förhindrar dock inte att moderskap inte också kan representeras på andra sätt i reality-tv, eller medier i stort, idag. Men om en stereotyp föreställning om moderskap innebär en hemmavarande mamma och om denna sedan reproduceras så vill jag påstå att en sådan moderskapsdiskurs upprätthålls. Vilket alltså kan ske när mammorna i *Ensam mamma söker* porträtteras i sina hem. Jag vill dock poängtera att det inte handlar om att dessa mammor inte jobbar, för det gör de, utan jag menar att när vi ser Jennifer i hemmet i *Scen 1*, ser vi en *stereotyp* bild av moderskap där hemmet är – och blir – moderns plats. Denna representation förhandlar således inte med en traditionell moderskapsdiskurs utan kan snarare betraktas som upprätthållande av den.

Min queera utgångspunkt och ambition att diskutera normer för att synliggöra maktstrukturer i samhället har varit genomgående i uppsatsen. Heteronormen tas upp som exempel i analysen och är närvarande i hela programmet, liksom i samhället i övrigt. Detta är inte förvånande alls, men att mitt material visar en så pass synlig bild av heteronormativitet gör att det därför har lämpat sig väl för att visa hur heteronormen kan ta sig uttryck. I programserien representeras moderskap genom de tre mammorna och deras tal om heterosexuell tvåsamhet som något önskvärt. De framstår som självklara värden och inget som över huvud taget

problematiseras och jag anser att det är precis där som normer kring moderskap konstrueras. I de analyserade scenerna är exempelvis kärnfamiljen tydligt representerad i form av dess frånvaro. Jag tänker mig att önskan om en man baseras på tanken om att bilda en komplett familj där tvåsamhet och heterosexualitet tillsammans konstruerar kön, enligt en intersektionell förståelse¹¹. Heterosexualitet förutsätter en binär könsuppdelning och riktas mot normen är det just heteronormen som är aktiv representationerna. Dessa föreställningar byggs exempelvis på i *Scen 2* när Cecilia förklarar att killarna har gått med på att hon först ”pussar på nån och sen pussar [hon] på någon annan” (avsnitt 5, 18:40). Idén om tvåsamhet upprätthålls i och med att hon förklarar varför hon *bryter* mot den normen.

Den goda modern konstrueras i programmet genom att upprätthålla många av de mytbilder som jag presenterat i kapitel ”2. Tidigare forskning”. Några av de starkaste föreställningarna om vad som krävs av en god mor är – enligt mytbilden – självupppoffring och ständigt fokus på barnen och deras bästa. Att vårda och älska sitt barn, ta ansvar för dem och vilja behaga är också en del av dessa myter, eller stereotyper, om gott moderskap. I *Scen 5* där vi får följa med Cecilia och barnen till stallet, blir frågan om för vems skull hon egentligen vill träffa en man, aktuell. Eftersom det är viktigt att inte vara självisk för att vara en god mor, blir det svårt att säga ”jag vill ha en man”, då det blir ett uttryck för den personliga önskanen, där ens position som mamma inte längre är i första rummet. Cecilia talar därför om behovet av en far till sina barn. Moderskapet blir på så sätt överordnat andra sociala kategorier vilket innebär att barnens behov alltid ska prioriteras och komma i första rummet för att *det goda moderskapet* ska representeras.

Mammans funktion konstrueras i *Ensam mamma söker* som en person som bör vara delaktig i barnens aktiviteter. Önskan om en man bygger på tanken att en ensamstående mamma utgör en dysfunktionell familj och att familjen åter blir fungerande vid en tvåsam heterosexuell relation. Programmet fyller en social funktion då programmet hjälper ensamstående mammor att ”hitta den stora kärleken” (TV3 2012c). Eftersom kärlek och tvåsamhet är eftersträvansvärt och önskvärt fyller programmet en samhällsnyttig funktion i en uppfostrande bemärkelse. Det vill säga att det uppmuntrar till dessa normer (heterosexuell kärlek och tvåsamhet) som formar samhället på ett visst sätt och som överensstämmer med institutionaliserade normer som rör alltifrån föräldrapenning till sambolagen¹². I den bemärkelsen kan mammorna anses som mer samhällsdugliga med en man vid sin sida. De föreställningar om

¹¹ Se avsnitt 4.2 om queerperspektiv och avsnitt 4.3 om intersektionalitet

¹² Jämför med Émile Durkheims begrepp *socialt tvång* som handlar om att samhället struktureras enligt tvingande principer. Dessa utgör själva förutsättningen för samhället i och med att det hindrar ett socialt kaos. Det vill säga socialt tvång i positiv bemärkelse som en form av strukturerande trygghet (Guneriusson 2007: 60-61).

familjen som representeras är enbart positiva. Det som framkommer i analysen är hur familjelivet skulle bli bättre, i någon bemärkelse, med en ”pappa” med i bilden. Det har också visat sig att ”en man” fyller en viktig funktion i föreställningar om ett ”tryggt liv”, som bygger på tecken som konnoterar en eftersträvansvärd livsstil med en viss social status.

Då ensamstående mammor kan anses som en belastning för samhället (Akass 2012) och då reality-tv-program av den här typen ofta går ut på att justera personers livsstilar till något bättre (Morley 2009) tycker jag att det är rimligt att koppla ihop detta med social status. Detta menar jag sker på så sätt att mammorna kan anses tillskansa sig en högre status, utgöra en mer funktionell moderskapsrepresentation och inte längre ”söka” när – eller *om* – de träffat en man. Familjen blir komplett, barnen får en förebild och mamman blir lycklig, allt enligt de normer som jag alltså har funnit i programmets representationer.

De moderskapsrepresentationer som jag har analyserat kan antas spegla utbredda föreställningar om moderskap (Kaplan 1992: 10-11) i Sverige idag, vilket beror på att mitt material är en populär medietext. Jag började mitt arbete i tanken att jag ville ta reda på hur diskurser om moderskap *förhandlas* genom de representationer som förmedlas i *Ensam mamma söker* men har svårt att förvånas över resultatet. Det jag funnit i materialet är till stor del representationer av dominerande moderskapsdiskurser. Nu när jag konstaterat att moderskap bygger på föreställningar om heterosexualitet och tvåsamhet, som i sin tur förutsätter en dikotom uppdelning av kön, vill jag lyfta fram det som trots allt *utmanar* – och därmed förhandlar med – dominerande moderskapsdiskurser, vilket handlar om att sätta sina egna behov framför barnens. Det jag tycker är intressant är att dessa moderskapsrepresentationer inte utgår från en traditionell bild av kvinnor i medier som undergivna och passiva (van Zoonen 1994: 17), utan mammorna får istället ta plats och uttrycka önskan om bland annat närhet och kärlek. Trots att jag konstaterat att detta hela tiden sker med barnen i åtanke och att det poängteras att ”han måste komma överens med barnen” så finns det en egoistisk aspekt av dessa önskemål som inte går att förneka. Detta blir också ett utmanande av en moderskapsdiskurs som handlar om att alltid prioritera barnen först. De representerade moderskapsdiskurserna stämmer däremot överens med bilden av att kvinnor ofta representeras i medier i relation till en man (van Zoonen 1994: 17), här är det i relation till *behovet* av en man, vilket jag tolkar som en del av en heteronormativ logik.

Uppfattningen av modern som kvinna konstrueras och konstrueras av en överordnad heteronormativitet som styr hur moderskap praktiseras. Jag menar dels heteronormativa föreställningar om familj, familjeliv och tvåsamhet, men även praktiker kring omsorg om barn, där en mamma och pappa utgör olika roller i förhållande till barnet, vilket framkommer i

bland annat *Scen 4*. Huruvida dessa moderskapsdiskurser påverkar enskilda mammor, och på vilket sätt det kan ske, ligger utanför ramen för denna uppsats men är relevant utifrån min feministiska ansats. Det jag kan konstatera är att de representationer av moderskap som jag har tittat på, knappast är slumpmässiga sådana, utan följer strukturer som sätts upp diskursivt och relaterar till myter om moderskap.

De moderskapsdiskurser som figurerat i den amerikanska debatten ”the mommy wars” (Akass 2012) skiljer sig från de diskurser som jag uppmärksammat i mitt material. Mina slutsatser av detta är att hemmafruidealet inte verkar finnas närvarande på samma sätt i Sverige som i USA, och att *arbetande singelmammor* och *hemmafruar* inte behöver utgöra två motpoler när vi talar om svenska moderskapsdiskurser. Det finns säkerligen historiska och samhällseliga förklaringar till detta – som rör barnomsorg, förskolor och den feministiska kampen för kvinnors rätt till lönearbete – men en mer traditionell moderskapsdiskurs, som inbegriper hemmavarande mammor, finns inte med i de svenska diskurser om moderskap som jag har uppmärksammat. Den arbetande singelmamman i Sverige kommer med största sannolikhet inte att sluta arbeta för att hon träffar en man och den överbeskyddande hemmafrun har jag knappt hört talas om i modern tid i Sverige. Detta överensstämmer med en svensk jämställdhetsdiskurs som förutsätter en obligatorisk heterosexualitet. Denna jämställdhetsdiskurs fokuserar också papparollen (se exempelvis Dahl 2005: 52) vilken är central, om än sekundär, i mitt material (då kärlek är mammornas uttalat största fokus i jakten på tvåsamhet) eftersom det faktiskt är killarna som tävlar mot varandra om att vara den som är mest lämpad för mammornas begär och behov. Anledningen till att jag uppmärksammar skillnaden mellan amerikanska och svenska moderskapsdiskurser är för att diskurser är kulturellt konstruerade och alltså kan skilja sig åt beroende på sammanhang (Hall 1997: 6). När jag således uppmärksammar en sådan skillnad mellan mitt material och min teori, kan jag konstatera att platsen (och kulturen) kan spela roll för diskursen.

Sverige och svenskhet är intressanta teman i materialet som symboliseras med den svenska flaggan och andra kultursterotypa artefakter, och mitt material har genomgående ett rikt innehåll avseende detta, vilket jag också vill framhålla som relevant för vidare forskning (se nästa avsnitt). Detta ingår dock inte i mitt syfte och jag har ingen möjlighet att fördjupa mig i frågan, men eftersom jag behandlat amerikansk och engelsk litteratur vill jag lyfta fram att mitt material inte alltid svarar direkt mot de diskurser som uttrycks i dessa texter.

6.2. Rekommendationer

Jag har diskuterat hur kön konstrueras tillsammans med heterosexualitet och idéer om moderskap som ett könsspecifikt föräldraskap. Jag ser flera intressanta spår att följa upp, som jag alltså inte har haft möjlighet att göra inom ramen för denna uppsats.

Dels är jag nyfiken på ett könsneutralt ord som skulle kunna ersätta mamma och pappa, istället för förälder. Dels tycker jag att faderskapsdiskurser och förhandlingar av dessa – utifrån ett queerteoretiskt perspektiv och populärkulturellt material där faderskapet representeras – skulle vara intressant för att belysa eventuella skillnader och titta på hur binära kön görs i användandet av analyskategorier som *man-kvinna*, *mamma-pappa* jämfört med det okönade begreppet föräldraskap.

Jag har diskuterat svenska moderskapsdiskurser och nämnt att svenskhet och bilden av Sverige skulle kunna vara relevant att titta på i mitt material. Vithet i medier och i relation till svenskhet är ett annat mycket intressant forskningsområde för vidare studier. Hur den svenska självbilden upprätthålls och vad som ingår i den, vilket säkerligen har med vithet att göra (enligt vad jag har kunnat utläsa av mitt material) skulle också vara väldigt intressant att titta närmare på i en svensk mediekontext. Vidare skulle även en svensk jämställdhetsdiskurs (som formulerats av bland annat Dahl 2005) rörande bilden av pappor i liknande medietexter, kunna utgöra en spännande utgångspunkt i framtida forskning.

7. KÄLLFÖRTECKNING

7.1. Tryckta källor

- Akass, Kim. (2012). "Motherhood and Myth-Making: Despatches from the frontline of the US Mommy wars" i *Feminist Media Studies*, 12:1, ss. 137-141.
- Ambjörnsson, Fanny. (2006). *Vad är queer?* Stockholm: Natur och kultur.
- Bignell, Jonathan. (2002). *Media semiotics: an introduction* (2 uppl.). Manchester: Manchester University Press.
- Cameron, Deborah. (2000). *Good to talk?: living and working in a communication culture*. London: Sage.
- Dahl, Ulrika (2005). "Scener ur ett äktenskap: jämställdhet och heteronormativitet" i D. Kulick (Red.), *Queersverige*. Stockholm: Natur och Kultur, ss. 48-71
- Esan, Oluyinka. (2012). "Media and Mothers' Matters" i *Feminist Media Studies*, 12:1, ss. 161-162.
- Gemzöe, Lena. (2002). *Feminism*. Stockholm: Bilda.
- Guneriussen, Willy. (2007). "Émile Durkheim" i H. Andersen, & L. B. Kaspersen (Red.), *Klassisk och modern samhällsteori* (3 [utvidgade och rev.] uppl.). Lund: Studentlitteratur.
- Hall, Stuart. (1997). *Representation : cultural representations and signifying practices*. London: Sage.
- Johnston, Deirdre & Swanson, Debra. (2003). "Invisible Mothers: A Content Analysis of Motherhood Ideologies and Myths in Magazines" i *Sex Roles*, 49:1, ss. 21-33.
- Kaplan, E. Ann. (1992). *Motherhood and representation: the mother in popular culture and melodrama*. London: Routledge.
- Kjørup, Søren. (2009). *Människovetenskaperna: problem och traditioner i humaniorans vetenskapsteori* (2, rev. och uppdaterad uppl.). Lund: Studentlitteratur.
- Kleberg, Madeleine. (2006). *Genusperspektiv på medie- och kommunikationsvetenskap*. Stockholm: Högskoleverket i samarbete med Nationella sekretariatet för genusforskning.
- Lykke, Nina. (2005). "Nya perspektiv på intersektionalitet. Problem och möjligheter" i *Kvinnovetenskaplig tidskrift*, 26:2-3.
- Mendes, Kaitlynn & Silva, Kumarini. (2012). "Introduction: Mothers and Media" i *Feminist Media Studies*, 12:1, ss. 133-135.
- Morley, David. (2009). "Mediated class-ifications: Representations of class and culture in contemporary British television" i *European Journal of Cultural Studies*, 12: 487, ss. 487-508.

Radway, Janice A. (1991). *Reading the romance: women, patriarchy, and popular literature*. Chapel Hill: Univ. of North Carolina Press .

Rosenberg, Tina. (2002). *Queerfeministisk agenda*. Stockholm: Atlas.

van Zoonen, Liesbet. (1994). *Feminist media studies*. London: Sage.

7.2. Otryckta källor

Barnett, Barbara. (2012). "Toward Authenticity: Using feminist theory to construct journalistic narratives of maternal violence" i *Feminist Media Studies*. Hämtat från Taylor & Francis Online: <http://dx.doi.org/10.1080/14680777.2012.708514> den 16 november 2012

Friday TV. *Single Moms*. Hämtat från Friday TV:s hemsida: <http://www.fridaytv.se/> den 20 november 2012

MMS. (2007-2010). *MMS Årsrapporter*. Hämtat från MMS hemsida: <http://www.mms.se/rapporter/tv-tittandet/ar.asp> den 12 Oktober 2012

Nationalencyklopedin. *Moderskap*. Hämtat från Nationalencyklopedins hemsida: <http://www.ne.se/lang/moderskap> den 16 november 2012

SVT. (2012). *Ung och bortskämd*. Hämtat från SVT:s hemsida: <http://www.svt.se/ung-och-bortskamd/> den 13 november 2012

TT Spektra. (2005). "Nannyjouren' hjälper barnfamiljer" i *Svenska dagbladet*. Hämtat från Svenska dagbladets hemsida: http://www.svd.se/kultur/nannyjouren-hjalper-barnfamiljer_401659.svd den 13 november 2012

TV3. (2012a). *Efterlyst*. Hämtat från TV3:s hemsida: <http://www.tv3.se/efterlyst> den 20 november 2012

TV3. (2012b). *Ensam mamma söker*. Hämtat från TV3:s hemsida: <http://www.tv3.se/ensam-mamma-s%C3%B6ker/frieri-i-premi%C3%A4ren-av-ensam-mamma-s%C3%B6ker> den 12 Oktober 2012

TV3. (2012c). *Ensam mamma söker*. Säsong 6. Hämtat från TV3 play: <http://www.tv3play.se/program/ensammammasoker> den 13 november 2012

TV4. (2012). *Familjen annorlunda*. Hämtat från TV4:s hemsida: <http://www.tv4.se/familjen-annorlunda> den 13 november 2012

8. BILAGOR

Bilaga 1: *Single Moms* programinformation

FRIDAY TV
A PART OF THE METRONOME GROUP

SINGLE MOMS

CATEGORY: REALITY/DATING
DURATION: 10X45 MIN
SLOT: WEEKDAY PRIMETIME

SINGLE MOMS

CATEGORY: REALITY/DATING
 DURATION: 10X45 MIN
 SLOT: WEEKDAY PRIMETIME

In Single Moms three ordinary single mothers embark on a nationwide search for love! Get up at six, make breakfast, get dressed, work all day, pick up the children at kindergarten, make dinner, clean the house, do the laundry and, finally, collapse in the sofa, surrounded by your sleeping kids... As a single mother you have no time for yourself and little chance of finding love. But with Single Moms we're about to even out the odds!

On primetime TV three single moms introduce themselves to the viewers! The series kicks off with short personal video ads where each single mom gets a chance to talk about herself, her life and her dreams. Over a period of eight weeks we then follow each single mom's dramatic quest to find someone to share her burdens and joys with, a man in her life, a father to her kids...

After going through the letters from the admirers the moms invite their favorites to their hometowns. After rigorous background checks each mom's favorites from all over the country arrive to meet her in person. Each mom spends a weekend selecting seven suitors; any one of them could be the man of her dreams!

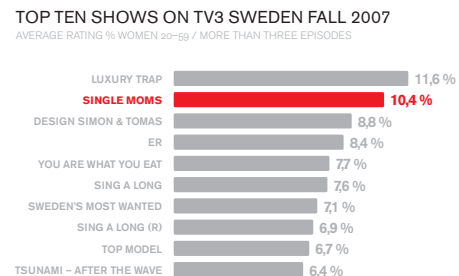
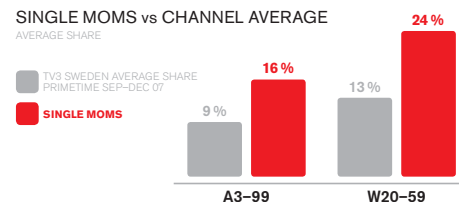
After each mom has chosen her suitors they set off for a series of adventures. Over a period of 30 days the moms spend day and night with their men, getting to know them inside and out, learning more about each other with each passing day. Single Moms is a relationship show without star-struck models or movie star hunks – only real, genuine people on the rocky road to romance!

As the weeks pass the group is whittled down until only two suitors remain. In a variety of real-life settings, in her hometown, on vacation and visiting her men's hometowns, each mom gets to experience first-hand how her men measure up to her romantic ideal. And one by one the single moms bid farewell to five of her suitors.

The final remaining men face the toughest test of all: Moving in and meeting the kids... Now it's time to find out if the last two suitors have what it takes share our single mom's busy, stressful life, kids and all. Finally each mom must decide which of the two truly is the man of her dreams...

Single Moms was the best rated show on TV3 Sweden last fall, doubling the broadcaster's average female share. The debut episode on Channel 4 Finland had a 48 percent share among women 25–44. Single Moms has been commissioned by, among others, TLC, RTL Germany, SBS6 Holland, TV3 Norway, and TV3 Denmark.

First broadcast: TV3 Sweden (2007)
 Licensed: 11 territories including US, France, Germany, Netherlands, Denmark, Norway, Finland, Poland, Romania, Czech Republic
 Optioned: Italy, Australia, Israel, Belgium
 Broadcast: Sweden (2), Finland (2), US, Norway, Denmark, Netherlands, Romania



FRIDAY TV

BOX 278 37
 115 93 STOCKHOLM
 SWEDEN

TEL +46 8 459 78 00
 FAX +46 8 459 78 99

INFO@FRIDAYTV.SE
 WWW.FRIDAYTV.SE